

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syyskuun 14 - Wed. Sept. 14, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 36 45 cents

Sairaalajätteet saastuttavat itärannikkkoa

NEW YORK, NY - Tuhannet Yhdysvaltain itärannikolla asuvat amerikalaiset ovat joutuneet menneenä kesänä kärsimään sairaalajätteistä, joita on huuhtoutunut tonnikaupalla alueen parhaille aurinkorannoille.

Rannoilta on löydetty valtavia määriä käytettyjä ruiskeita, tyhjiä veripusseja, siteitä, lääkepurkkeja ja muita sairaalatarvikkeita.

Kahdessa itärannikon osavaltiossa, New Yorkissa ja New Jerseyssä, on julistettu uudet määräykset, jotka velvoittavat sairaaloita ja lääkäreitä tekemään vastaisuudessa selvityksen käyttämiensä lääketieteellisten tarvikkeiden kohtalosta.

"Emme aio enää tästä lähtien sietää huolimattontaa, valvomattontaa ja usein jopa sikamaista tapaa, jolla näitä jätteitä on tähän asti käsitelty", totesi New Jersey'n kuvernööri

Tom Kean vieraillessaan New Yorkin satamassa.

Jäteongelmia etelässäkin

Ongelma on kuitenkin tuttu myös eteläisemmissä itärannikon osavaltioissa. Kyymen rannikkojääkärit ovat olleet puhdistamassa Pohjois-Karoliinan rannoille ajautuneita laivaston mereen heittämiä lääkintatarvikkeita.

Samaan aikaan viranomaiset yrittävät selvittää, oliko laivasto syllistynyt laittomuuteen.

Sairaalatarvikkeita on löytynyt lisäksi Etelä-Karoliinasta ja Floridasta.

Myös suurten järvien alueelta on kuulunut valituksia. Sairaalajäte on aiheuttanut päänsäryä muun muassa Clevelandissa, sillä Erie-järven rannoilta on löydetty satoja käytettyjä ruiskeita.

Itärannikon hiekkarannikot ammttavat tyhjinä saasteen vuoksi.

Varoitus ruokien rasvoista

WASHINGTON - Ruokavaliolion rasva on useiden sairauksien keskeinen aiheuttaja, lääkintöhallitus toteaa äskettäin julkistamassaan laajassa raportissaan ja asettaa ensi kertaa ruoan rasvan vähentämisen kansakunnan ruokavaliotavoitteista tärkeimmäksi.

Kaikki liikarasva on raportin mukaan pahasta ja eläinrasvat erityisen vaarallisia kolesterolipitoisuutensa vuoksi. Sydän- ja verisuonitaudit ovat nykyisin amerikkalaisten tavallisin kuolinsyy.

Ruokavaliolion energiasta 37 prosenttia tulee rasvasta Yhdysvalloissa, jossa hampurilaiset, rasvassa paistetut pe-

runat ja jäätelö ovat kansallisuksellisia. Raportin mukaan osuus ei saisi ylittää 30 prosenttia.

Raportti huomauttaa myös, että vitamiinitabletit ovat terveen ihmisen ruokavaliosta turhia. Amerikkalaiset kuluttavat niihin 1.5 miljoonaa dollaria vuodessa.

Lääkintöhallituksen johtaja Everett Koop luonnehtii raporttia samanlaiseksi virstansyöväksi kuin vuonna 1964 julkaistu yhteenveto tupakan terveyshaitoista. Tupakointi ja terveys- raportin jälkeen Yhdysvalloissa alettiin tehokkaasti ponnistella tupakoinnin vähentämiseksi.

Kaliforniaa varoitetaan järityksestä

Kalifornia, jonne on ennustettu voimakasta maanjäristystä jo vuosikymmenien ajan, on saanut uuden varoituksen: 12 tehtävään nimitettyä asiantuntijaa sai työnsä valmiiksi heinäkuussa ja totesi tuhoisan järityksen - mahdollisuuden olevan vähintään jopa 60 prosenttia seuraavien 30 vuoden aikana ja 20 prosenttia jo vuosikymmenen kuluessa.

Kalifornian uhkana on tuhannen kilometrin pituinen ns. San Andreasin vajoama, joka "hyppää" Tyynenmeren rannikolta sisämaahan San Franciscon kohdalla ja kulkee sitten Los Angelesin itäpuolelta Meksikon rajalle. Vajoama on Tyynenmeren ja Pohjois-Amerikan mannerlaattojen liitoskohta.

Vajoaman ympäristö on tiheään asuttua ja täynnä teollisuutta. Yksinomaan San Franciscon lahden läheisyydessä asuu 5.5 miljoonaa ihmistä ja Los Angelesissa ympäristötaajamainen 12 miljoonaa.

Vuosien varrella rakennusmääräyksiä on tiukennettu, vanhoja taloja vahvistettu ja uusia suunniteltu nimenomaan järitysten varalta, mutta toistaiseksi varotoimenpiteet eivät ole joutuneet testiin.

Asiantuntijoiden raportin perusteella Kalifornian hätätilanvirasto totesi, että voimakas maanjäristys olisi Yhdysvaltain pahin katastrofi sitten sisällissodan.

Järitys saattaisi surmata tuhansia ihmisiä ja aiheuttaa jopa noin 6 biljoonan dollarin aineelliset vahingot. Viraston mukaan "viesti on hyvin selkeä. Kaikki, etenkin lähellä vajoamaa asuvat, ovat merkittävässä vaarassa, ja heidän tulisi ryhtyä vastuullisiin toimiin itsensä ja perheidensä suojelemiseksi".

Järitys saattaisi surmata tuhansia ihmisiä ja aiheuttaa jopa noin 6 biljoonan dollarin aineelliset vahingot. Viraston mukaan "viesti on hyvin selkeä. Kaikki, etenkin lähellä vajoamaa asuvat, ovat merkittävässä vaarassa, ja heidän tulisi ryhtyä vastuullisiin toimiin itsensä ja perheidensä suojelemiseksi".

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Reflections on FinnFest '88 and the year 1988
- Cantores Minores coming on tour
- Back to school with Elderhostel
- Travels in Southern France continue

Sisäsivuilla:

- Suomalais-elokuva maailmanmarkkinoille sivu 2
- Connecticutin kulmilta sivu 5
- Floridan kuulumisia sivu 6
- Fitchburgin ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

Syystunnelmissa

Elokuussa sitä osaa jo odottaa, ensin alkuun vähän surullisena ja melkein peloissaan. Merkit alkavat näkyä luonnossa. Ilmakin on erilaista, siinä on jotain kirpeää ja kuulasta, sitä voi jopa hengittää. Olemme syksyssä.

Syksy... Sitähän se on. Puut vaihtavat väriään lehti lehdeltyään, aamujen kirpeys nopeuttaa heräämisprosessia, illat hämärtyvät tavallista aikaisemmin. Jos satut pitämään syksystä ja sen melankoolisuudesta, älä ihmeessä kerro sitä muille, hulluksihan sinua luulevat.

Syksyllä ollaan virkeitä ja seurallisia. On paltattu lomilta ja mennään erilaisille kursseille. Tilataan teatteri- ja konserttilippuja. Katsellaan katalogeja ja tilataan talvivaatteita. Nyt on aikaa kutsua ystäviä kylään. Voidaan lähteä sunnuntaiajelulle maaseudulle maisemia ja väriiloista ihailemaan.

Alkusyksyn toimeliaisuus ei ehdi rasittaa, sillä ennen kuin huomaamme olemme jo joulukuussa ja lumisohjossa - talvessa. Silloin istua murjotetaan neljän seinän sisällä ja muistellaan tätä syksyn kuulautta ja kauneutta. Pakostakin tulee ajatelleeksi, miten ihanaa olisi, jos syksy kestäisikin puolikin vuotta...

MAA ON MEIDN PERKAAMA

Uskonto, sivistyksemme, valtiollinen asemamme, tieteelliset voittomme, kaikki on esi-isiemme työllä omaksemme saatu; lahjaksi, lainaksi emme ole enempää vastaanottaneet kuin muutkaan kansat; maa on meidän perkaama, niin henkisen kuin maanviljelyksenkin alalla.

E. G. Palmén, 1878

KORVESTA HE ILMESTYIVÄT

Katsokaa ympärillenne, Suomen ketoja ja vainioita. Ken tuntee nimiltään ne sadat ja tuhannet, jotka vuosisadasta vuossataan ovat näillä mailla kirvestä ja kuokkaa heiluttaneet. Ei kenkään. Korvesta he ilmestyivät, päivänsä raatoivat; hiellään, useinpa verelläänkin tätä karua multaa kostuttivat - nimettömiin hävisivät. Mutta työnsä elää, me työtään jatkamme.

Johannes Linnankoski

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Tällä hetkellä Sindbadin sankarit näyttävät tältä. Hahmoja hiotaan vielä pitkin syksyä.

Suomalais-elokuva maailmanmarkkinoille

Sindbad kaataa ennakkoluuloja

Ehkä vuonna 1990 on ole-massa kansainvälisesti menestynyt suomalainen elokuva. Silloin nimittäin valmistuu animaatioelokuva *Sindbad ja lumimaan salaisuus*, jota tehdään parhaillaan Helsingissä kansainvälisin voimin.

-Sindbad kertoo animaation keinoin, että ihmiset ovat samanlaisia kaikkialla, toteaa elokuvaidean isä, tuottaja Michael Franck.

Sindbadin syntyprosessi alkoi kaksi vuotta sitten. Käsikirjoitukseen sisällytettiin aineksia Kalevalasta ja Tuhannen ja yhden yön tarinoista. Sindbadin lisäksi tarinassa seikkailevat muun muassa Joulupukki, Väinämöinen ja Aino.

-Tarina kertoo pohjoisen ja etelän välisestä eripurasta ja ennakkoluuloista. Samalla se paljastaa sotien mielettömyy-

den. Sanoma on, että ihmiset ovat samanlaisia kaikkialla, Franck kertoo.

Sindbadista tulee kokoperheen elokuva, joka sisältää sekä vauhtia että romantiikkaa. Tekijöiden mukaan elokuvassa on myös runsaasti huumoria.

Kansainvälistä osaamista

Elokuvan toteutukseen osallistuu yhteensä noin 150 henkilöä. Suomesta, Iranista ja Yhdysvalloista. Animaatio-ohjaajana toimii Walt Disneyn

jatkuu seuraavalla sivulla

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$3,980.48

Anna ja John Longin
Helmi ja Walfred Longin muistolle
June ja Raimo Ahti, Lunenburg, MA \$100.00

Finnish American Club of Saiman ja Raivaajan 82.:sta
Kesäjuhlista \$1,559.48

Saiman Puistossa pidettävien Kesäjuhlien tulot jaetaan
aina Raivaajan ja FACS:n kesken.

Kiitos kaikille, jotka antoivat panoksensa joko työskentelemällä tai osallistumalla juhliin! Autatte siten suomalaisen kulttuurin ja perinteiden ylläpitoa. Juhlien voitot tulot ovat tärkeitä niin Raivaajan kuin Saiman Puistonkin tulevaisuudelle.

Alma Useniuksen (F.H.S. '35) muistolle
Taisto E. Luokkala, Pittsburgh, PA \$10.00

John O. Sponginn muistolle
Oscar W. Hill, Lake Worth, FL \$10.00

Aili Haajasen muistolle
Helvi Misslin ja Martha Kivimäki
Fitchburg, MA \$20.00

Kiitos lahjoittajille

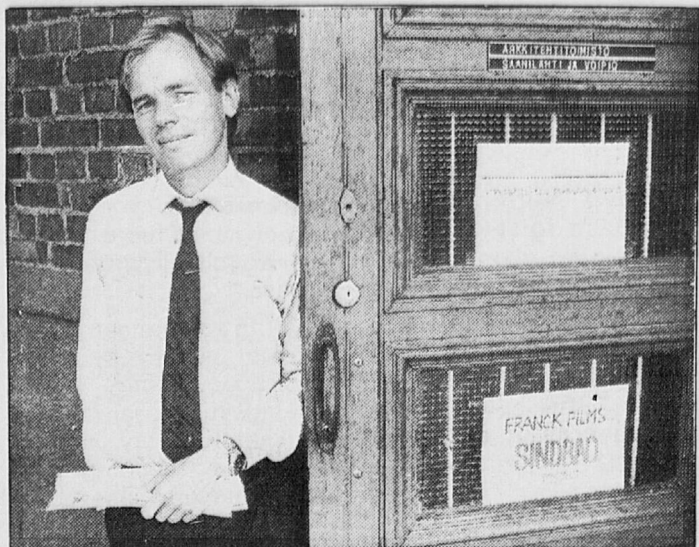
Nimipäivät

Syyskuun 23 p., Mielikki
Syyskuun 24 p., Auno
Syyskuun 25 p., Kullervo
Syyskuun 26 p., Kuisma
Syyskuun 27 p., Vesa
Syyskuun 28 p., Arja
Syyskuun 29 p., Mikko, Mika,
Mikael, Miika

SINBAD...

jatkoa edelliseltä sivulta

Michael Franckin mukaan Sindbad on viihdyttävä, mutta samalla moraalinen elokuva.

studioitten entinen pääanimaattori **Phil Mendez** ja tuottantopäällikkönä on iranilainen **Hassan Tehrani**. Elokuvan musiikki tulee suurimaksi osaksi olemaan **Antti Hytin** käsialaa, mutta tunnusmelodia on uskottu rock-tähti **Pete Townshendille**.

Piirtäjät ovat pääasiassa suomalaisia. Yksi elokuvan tärkeimmistä anseista onkin nuorten suomalaistaiteilijoiden kouluttaminen.

- Kun elokuva on valmis, Suomessa on joukko taitavia animaatiopiirtäjiä. Heidän koulutuksestaan vastaavat lähinnä tunnustetut piirtäjät **Glen Vilppu** ja **Noori Zarinkeik**, kertoo Hassan Tehrani.

Vaikka elokuva laadultaan ja laajuudeltaan muistuttaa Disneyn vanhoja piirrosfilmejä, on visuaalinen toteutus jotain aivan muuta.

- Yhdistelemme länsimaista ja iranilaista piirrosperinnettä. Käytämme muun muassa iranilaista miniatyyrytyyliä, joka on erittäin vaikeaa, Tehrani toteaa.

Suomen kallein elokuva

Elokuvan budjetti on 14.5

miljoonaa markkaa (yli 3 miljoonaa dollaria). Vaikka Sindbadista tulee kallein Suomessa tehty elokuva, Vilppu ja Tehrani puhuvat pienestä budjetista.

- Olemme yrittäneet selvittää matalalla budjetilla ja säilyttää samalla Rolls Royce -laadun, Tehrani sanoo.

Ja Vilppu jatkaa:

- Disneyllä tuhlaetaan rahaa aivan turhaan. Me sen sijaan yritämme tehdä laatuelokuvaa järkevällä budjetilla.

Filmin tekijät uskovat Sindbadin mahdollisuuksiin ulkomailla. Elokuva lasketaan maailmanmarkkinoille yhdessä valtavan oheistuotevalikoiman kanssa. Elokuvan tarinasta syntyy sarjakuvakirjoja ja hahmojen käyttöoikeuksia myydään viihdeteollisuudelle. Maailman ensi-illat tulevat aikoinaan olemaan Los Angelesissa ja Lapiassa.

Michael Franckin mukaan animaatioelokuvan mahdollisuudet menestyä ulkomailla ovat paremmat kuin tavallisen elokuvan.

- Animaatiolla ei ole kotimaata yhtä selvästi kuin muilla elokuvilla, hän toteaa.

Pershing-ohjusten poisto alkoi

Yhdysvallat on aloittanut Pershing-ohjusten poistamisen Saksan liittotasavallasta osana kaikkien keskimatkan ohjusten tuhoamista. Yhdeksän ensimmäistä ohjusta siirrettiin pois kuorma-autoilla Heilbronnin lähellä olevasta Waldheiden tukikohdasta.

Presidentti **Ronald Reagan** ja Neuvostoliiton puoluejohtaja **Mihail Gorbatsšov** allekirjoittivat viime joulukuussa Washingtonissa sopimuksen, jonka mukaan 108 Pershing-2-ohjusta kuljetetaan takaisin Yhdysvaltoihin ja tuhotaan kolmen vuoden sisällä. Neuvostoliitto sitoutui tuhoamaan Eurooppaan sijoitetut omat SS-20-ohjuksensa.

Ensimmäiset Pershingit tuotiin Yhdysvaltoihin liittotasavallassa sijaitseviin kolmeen tukikohtaan vuonna 1983 laajojen protestien säestämänä.

Suomen audio-visuaalinen osaaminen palkittiin

Suomalainen audiovisuaalisen osaaminen sai kunniaa äskettäin Yhdysvalloissa päättyneessä maailman suurimmassa multivisiokilpailussa. Suomalais-ruotsalaista yhteistuotantoa oleva yhdeksän projektin diaohjelma The Scandinavian Experience palkittiin kullalla yleishyödyllisten pr-ohjelmien sarjassa.

Palkitun ohjelman ovat tuottaneet helsinkiläinen Smile Audiovisual Oy ja tukholmalainen AVC. Lisäksi suomalaisen Douglas Sivenin tuottama kuuden projektin ohjelma Ara 1-3 sai hopeaa taideohjelmien sarjassa.

Phoenixissä pidettyyn AMI Festival -multivisiokilpailuun kelpuutettiin tänä vuonna 138 ohjelmaa eri puolilta maailmaa.

Maapallo lämpenee

Leuto talvi ja helteinen kesä eivät tänä vuonna olle olleet vain Suomen sään piirteitä. Koko maailmassa vuodesta 1988 on tulossa lämpimin sitten 1840-luvun, jolloin säännöllisten säätilojen pitäminen aloitettiin. Ja mikä vielä pahinta - monien mielestä toki myös parasta - neljä tilastoidun ajan lämpimintä vuotta on sattunut 1980-luvulle.

Luonnollinen kysymys tällöin on, onko maapallo jo joutunut ns. kasvihuoneilmiön kouriin, jossa hiilidioksidin, typpioksidin, metaanin ja otsonikerrosta vaurioittavien kloorifluorihidrydideiden lisääntyminen ilmakehässä alkaa peruuttamattomasti nostaa keskilämpötiloja.

Monien tutkijoiden vastaus on myönteinen, toiset ovat vielä epävarmoja. Tietokonehallit joka tapauksessa ennustavat, että jos näiden kaa-

sujen lisääntyminen jatkuu nykyistä vauhtia, maapallon keskilämpötila on 50 vuoden kuluttua noin neljä astetta nykyistä korkeampi.

Säätilastoja pidetään tutkimusmielessä luotettavina noin vuodesta 1880. On todettu, että vuosina 1880-1940 keskilämpötila nousi noin 0,25 prosenttia, laski sitten 1940-1970 noin 0,20 prosenttia, mutta nousi 70-luvulla taas noin 0,3 prosenttia. Tällä vuosikymmenellä lämpötila on edelleen noussut - ja kiihtyvää vauhtia.

Vuosi 1940 kiinnostaa tutkijoita. Jo 30-luvulla Yhdysvaltain keskilämpötilan kokiessa vielä pahemman kuumuuden ja kuivuuden kuin tänä vuonna ennustettiin kasvihuoneilmiön alkaneen. Sitten ilmasto kuitenkin viileni.

Myös 80-luku on ollut tutki-

joille ongelmallinen. Vuosikymmenen alussa Yhdysvaltain keskilämpötila kärsi kuivuudesta, mutta ei esimerkiksi 1987, joka oli lähes yhtä lämmin kuin kuluva vuodesta on tulossa.

Tiedetään toki, että kasvihuoneilmiön lisäksi maapallon ilmastoon vaihteluun vaikuttavat muutkin tekijät, kuten esimerkiksi tulivuoritoiminta, Tyynemeren El Nino-ilmiö ja muutokset auringon aktiivisuudessa. Mannerten keskiosien lämpeneminen sopii hyvin tietokone-ennusteisiin kasvihuoneilmiön vaikutuksista.

Eräiden tutkijoiden mukaan on varmaa, että vaikka jokin vuoden 1940 paikkeille sattunut seikka jälleen pysäyttäsikin lämpenemisen, ilmasto ei enää ala viiletä, vaan lämpeneminen jatkuu uudelleen pienen tauon jälkeen.

Suomalainen tutkimusasema Etelämantereelle

Viisi suomalaistutkijaa lähtee joulukuussa puoleksitoista kuukaudeksi Etelämantereelle. Suomi on liittynyt vuonna 1984 kansainväliseen Etelämannersopimukseen. Aktiivinen Etelämannertoiminnan seurauksena perustavat sekä Suomi ja Ruotsi tutkimusasemat Norden-skiöld Base-tukikohtaan.

Projektin tämä vaihe maksaa 5,5 miljoonaa markkaa. Rakennusten perässä lähtee Suomesta paikan päälle matkaan viiden hengen miehistö. Miehistö käyttää hyväkseen mantereella marraskuun lop-

puun olevaa leutoa kesäilmastoa.

Suomalaiset tekevät asemarakennuksessa rakenteellisia mittauksia. Jatkoa projektille seuraa vuosina 1989-90, jolloin merentutkimuslaitoksen rakenteilla oleva tutkimusalus tekee matkan Weddellin merelle Etelämantereelle.

Etelämantereelle laivataan Suomesta container-moduuleista kyhättäviä rakennuksia, ajoneuvoja ja niiden suojia, kontteja, radiomastoja ja -välineitä, keittiöitä ja energiantuotantovälineitä.

Suomalaisasema on valmiudessa kolme vuotta. Etelä-

mantereen talvien ajan asema tulee olemaan tyhjillään.

Etelämantereella suoritetaan kansainvälisenä yhteistyönä ilmatieteellisiä, geologisia, maa- ja meribiologisia ja kasvitieteellisiä tutkimuksia. Alue on sopimuksella demilitarisoitu. Kylmästä ilmanalasta johtuen on myös esimerkiksi tähtitieteellisille tutkimuksille erinomaiset mahdollisuudet.

Mantereelta on löydetty myös suuria määriä eri mineraaleja. Etelämannersopimus tulee tarkistettavaksi vuonna 1991, ja tuolloin voinevat aktiiviset sopimuksen jäsenvaltiot vaikuttaa raaka-aineiden hyväksikäyttöön.

Etelämantereella suomalaisen retkikunnan ylitettävänä on myös kuvassa näkyvä 100-300 metrin paksuisen hyllyjään reuna, josta ovat jäävuoret lohkeileet. Reunan ylitse on siirrettävä 100 tonnia varusteita.

Dopingtestit käymässä tehottomiksi

Urheilijat löytävät jatkuvasti uusia piristeitä ja tapoja käyttää kiellettyjä aineita

Soulin olympialaisissa kamppailaan jälleen urheilun tavoitelluimmista tittleistä, loistosta ja kunniaa. Mutta samaan aikaan on käynnissä toisenlainen kamppailu, jossa panokset ovat ehkä vieläkin kovemmat.

Se on eräänlaista kissa ja hiiri -leikkiä kiellettyjä aineita käyttävien urheilijoiden ja heitä jahtaavien viranomaisien välillä. Ja jos viranomaiset ovat kissoja ja urheilijat hiiriä, ovat hiiret menossa karkuteille.

Amerikkalaisen urheilulääketieteen professorin ja Yhdysvaltain olympiajoukkueen lääkärin James C. Pufferin mukaan urheilijat ovat tällä hetkellä etevämpiä kuin koskaan dopingtestien kiertämisessä. Puffer sanoo, että urheilijat löytävät jatkuvasti suoritusta parantavia piristeitä ja käyttökeinoja, joita on käytännössä mahdotonta todeta testeissä.

Dopingista eli suoritusta keinotekoisesti parantavista aineista on käyty kädenvääntöä vuodesta 1968, jolloin säännölliset testit olympiakisissa aloitettiin. Vaikka testausmenetelmät ovatkin koko ajan kehittyneet, ne eivät ole koskaan olleet vedenpitäviä.

Soulin kisoissa testit tehdään samoilla periaatteilla kuin neljä vuotta sitten Los Angelesissa. Kunkin lajin mitalistit joutuvat antamaan virtsanäytteen, joka analysoidaan, ja muita urheilijoita arvotaan testeihin. Jos urheilija jää kiinni piristeiden käytöstä, hän saa kilpailukiellon, joka on yleensä 1-2 vuoden mit-

tainen.

Kiellettyjen aineiden listalle on merkitty muun muassa anaboliset steroidit, amfetamiinit ja keskushermostoon vaikuttavat kipulääkkeet. Myös liiallinen kofeiinin käyttö on kielletty. Vuoden 1984 kisojen jälkeen listalle lisättiin veridoping, beetasalpaajat ja virtsaneritystä lisäävät aineet.

"Monet urheilijat ovat käyttäneet diureetteja laimentaakseen virtsaansa ja samalla dopingaineiden havaitseminen on tullut vaikeammaksi", professori Puffer sanoo. "Esimerkiksi jousiampujat ovat taas turvaneet beetasalpaajiin, jotka vaikuttavat rauhoittavasti".

Veridoping eli verensiirron todistaminen on virtsatesteillä kuitenkin mahdotonta. Tässä prosessissa urheilijan omaa verta otetaan talteen, minkä jälkeen punasolut tiivistetään ja jäädytetään. Ennen suoritusta punasolut pumpataan uhrilijaa ja hapenottoa voi nousta jopa 20 prosenttia.

"Veridoping on paljon tavalisempaa kuin yleisesti uskotaan", Puffer toteaa.

Los Angelesin olympialaisissa kiellettyjen aineiden käytöstä kärsi 11 urheilijaa. Pufferin mukaan sellaisissa kansainvälisissä kilpailuissa, joissa ei ole pelkoa rangaistuksista, jopa 50 prosenttia osanottajista käyttää kiellettyjä aineita.

"Mutta kun urheilijat tietävät etukäteen, että kilpailuissa on rangaistustoimenpiteisiin johtavat dopingtestit, kiinnijääneitä on enää vain pari

kolme prosenttia", Puffer sanoo.

Pufferia huolestuttaa etenkin ihmisen itsessään tuottamat aineet. Puhutaan, että jotkut urheilijat ovat anabolisten steroidien sijaan ryhtyneet käyttämään geneettisesti tuotettuja kasvuhormoneja. Hormonin käyttöä on mahdotonta todistaa, koska sitä on ihmiskehossa jo luonnostaan. Niin ikään geneettisesti tuotettu erytropoietiini, joka parantaa hapenottoa, lukeutuu piristeisiin, joita ei voi nykyisillä testeillä havaita.

Vaikka jotkut hiiret ovatkin välttyneet kissojen kynsiltä, testaajat ovat löytäneet keinoja muutamien uusien, dopingaineiden havaitsemiseksi Soulin olympialaisissa.

Viime vuonna tutkijat havaitsivat uuden lääkeaineen, joka estää anabolisten steroidien havaitsemisen virtsassa. Nyt sen käyttö on kielletty. Uusien 'löydösten' listalla ovat myös mieshormonien tuottoa lisäävä aine sekä suun kautta nautittavat astmalääkkeet.

Kiellettyjä ovat lisäksi liiallinen fosfaattien ja biokarbonaattien käyttö. Fosfaatit vaikuttavat hapenottookykyyn ja biokarbonaattit poistavat väsymyksen tunnetta.

Käyttäessään kiellettyjä aineita ja kierrettyään dopingtestejä, monet urheilijat ovat Pufferin mukaan ainostaan vakavasti-vahingoittaneet terveyttään. Väärinkäytön seurauksena on ilmennyt muun muassa maksasyöpää, sokeritautia, liian korkeita kolesteroliarvoja sekä psyykkisiä ongelmia.

Paavo Nurmi jälleen mitalisijoilla

Paavo Nurmi sijoittuu komeasti toiseksi kaikkien aikojen olympiamitalilastossa. Edelle kiilaa neuvostoliittolainen voimistelija **Larysa Latininova**, joka putsasi vuosina 1956-1964 järjestäjien mitalivarastot perusteellisesti.

Kymmenen eniten olympiamitaleita voittaneen lista näyttää seuraavalta. Katoa-vaista on maine ja kunnia vai kenelle ovat kaikki nimet tuttuja?

Nimi	K	H	P
Larisa Latyninova	9	5	4
Paavo Nurmi	9	3	0
Mark Spitz	9	1	1
Sawao Kato	8	3	1
Raymond Ewry	8	0	0
Nikolai Andrianov	7	5	3
Boris Sachlin	7	4	2
Vera Caslavskaja	7	4	0
Viktor Cukarin	7	3	1
Aladar Gerevich	7	1	2

Erikoisuuksia joukossa

Neuvostoliittolainen voimistelija **Latyninova** voittaa Nurmen hopea- ja pronssimitaleillaan. Mitaleja voittaessan hän oli vanhimmillaan kolmenkymmenen vuoden tietämillä. Nykyvoimistelussa kolmekymppinen mitalisti olisi pieni ihme.

Nurmi kävi läpi kolmet olympialaiset. Tuskin kukaan suomalainen tulee koskaan yltämään hänen saavutuksiinsa.

USA:n **Spitz** on lähellä Nurmea. Hän hankki mitalinsa uimaltaasta vuosien 1968 ja 1972 olympialaisissa.

Japanilainen voimistelija **Kato** on melko tuore tapaus. Tähti voimisteli vielä Montrealissa.

USA:ta edustaneen **Ewryn** kultaiset vuodet sijoittuvat vuosisadan alkuun. Polion takia lapsuudessaan rullatuoliin kahlittu Ewry onnistui valtavalla tahdonvoimalla harjoituttamaan itsensä jo unohdettujen vauhdittomien hyppylajien kuninkaaksi. Miehen ennätyksiksi jäivät korkeudessa 1.65 pituushyppysä 3.47 ja kolmiloikassa 10.58. Ewryn takaperin hypäämä vauhditon pituushyppy tulos 2.87 lienee vieläkin lyömätön ennätys.

Neuvostoliittolainen voimistelija **Andrianov** on syntynyt 1952. Mitalinsa hän hankki kolmissa olympialaisissa vuosina 1972, 1976 ja 1980.

Jälleen neuvostoliittolainen voimistelija **Sachlin** hallitsi lajiaan vuosina 1956-1964.

Tsekkoslovakialainen Caslavskaja täydentää listaa voimistelumitaleilla. Caslavskan kohtalona oli jäädä loistavista saavutuksista huolimatta hieman Latyninovan varjoon.

Neuvostoliittolainen voimistelija **Curakin** aloitti mitaliputkensa Helsingissä 1952 ja jatkoi sitä Melbournissa 1956.

Unkarilainen miekkamies **Gerevich** on loistavan listan kymmenes. Gerevichin olympiaura oli uskomattoman pitkä. Hän kävi läpi peräti kuuset olympialaiset. Viimeiset 60-vuoden ikäisenä Roomassa ja kultaa tuli säilämiekailun joukkuekilvassa.

Petteri Raitio
(SS)

Elämää Marsissa?

Tutkimussäätiö Mars Project on herättämässä uudelleen henkiin ajatusta, että Marsissa oli muinoin varsin korkealle kehittyntä elämää. Lähtökohtana ovat ne mielikuvitusta kiihottavat valokuvat, jotka amerikkalaiset Viking-luotaimet ottivat 70-luvulla.

Marsissa virtasi muinoin mahtavia jokia ja aaltoili suuria meriä. Niissä olosuhteissa olisi ainakin jonkinlaista elämääkin pitänyt kehittyä. Sittemmin planeetta kuivui ja menetti ilmakehensä lähes kokonaan. 70-luvulla Marsin pinnalle lähetetyt tutkimusaluukset eivät biologisissa laboratorioissaan löytäneet maa-peränäytteistä vähäistäkään merkkiä elämästä.

Mars Project on tutkinut valokuvia etenkin siltä seudulta, jossa eräs kivimuodostelma näyttää valtavalla ihmisäälä. Analyysissä on käytetty

apuna mm. Massachusettsin teknillisen korkeakoulun (MIT) tekoälylaboratorion tietokoneita. Tutkimussäätiön mukaan ei ole mahdotonta, etteivätkö eräät pinnanmuodot voisi osoittaa Marsilaisten rakentaman kaupungin, linnituksen ja viisikulmaisen pyramiidin raunioiksi.

Tutkimussäätiö on nyt kääntynyt sekä Nasan että neuvostoliittolaisten puoleen, jotta alueelta otettaisiin tarkem-

pia valokuvia uusien Mars-lentojen aikana. Yhdysvaltain seuraava lento on aikaisintaan 1992, mutta kaksi Neuvostoliiton Phobos-luotainta saapuu Marsin kiertoradalle jo ensi vuoden alkupuolella. Säätiö onkin saanut Neuvostoliitolta lupauksen tutkia pyyntö huolellisesti ja toteuttaa se, jos tehtävä vain sopii Phobos-alusten muuhun tiedelliseen työhön.

SOAPSTONE

Lähetetään minulle korvauksetta
TuliKivi -lehti 1988.

NIMI _____
OSOITE _____
PUHELIN _____

TuliKivi

The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-631-2226, 804-631-2677

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Ministeri Salolainen USA:han

Suomen ulkomaankaup-
paministeri **Pertti Salolainen**
aloittaa kymmenpäiväisen Yh-
dysvaltain vierailunsa tänään.

Kaksi ensimmäistä vierailu-
päiväänsä Salolainen viettää
New Yorkissa, missä hän toi-
mii mm. Suomalais-amerikka-
laisen kauppakamrarin 40-
vuotisillallisten juhlapuhu-
jana.

Salolainen tutustuu myös

Pertti Salolainen

New Yorkin pörssiin, missä
hänelle tehdään selontekoa
taloudellisesta tilanteesta.

New Yorkista matka jatkuu
Wilmingtoniin Delawareen,
missä hän tutustuu mm. kansainvälisen symposiumin
"Energy Options for the Year
2000" näyttelyyn, jossa on
mukana seitsemän suomalaissy-
ritystäkin.

Wilmingtonista matka jat-
kuu Washingtoniin, Chicagoon,
San Diegoon ja viimeiseen
vierailukohteeseen Los Angelesiin.

Matkansa aikana Salolai-
nen vierailee useissa teolli-
suuslaitoksissa. Alustaviin
suunnitelmiin kuuluu myös
käynti kongressissa Washing-
tonin pysähdysten yhteydes-
sä.

Kotimaahan Salonen palaa
tämän kuun 25. p:nä.

Presidentti- ehdokkaat väittelyyn

WASHINGTON - Varap-
residentti **George Bushin** ja
kuvernööri **Michael S. Dukakis**
neuvottelijat ilmoittivat
presidenttiehdokkaiden sopi-
neen kahdesta 90-minuutti-
sesta kautta maan televisioi-
tavasta väittelystä.

Ensimmäinen niistä pide-
tään syysk. 25. p:nä Winston-
Salem, North Carolinassa ja
toinen lokak. 13. tai 14. p:nä
Los Angelesissa.

Demokraattisen ehdokkaan
Dukakisin edustaja kertoi kol-
mijäsenisen paneelin esittä-
vän kandidaateille kysymyk-
siä johdattelijan välityksellä.

Osapuolet pääsivät väit-
telyä kosekaavn sopimuk-
seen viime viikon lauantaina.
Vielä on päättämättä, istuvat-
ko vai seisovatko kandidaatit.

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on ylei-
sölle avoinna passi-ym.
asioissa maanantaista per-
jantaihin klo 10-1 välisenä
aikana.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Japanin tulivuoret vaarallisia

Lähes joka päivä purkautuu
jokin Japanin 77 tulivuoresta,
mutta se ei tunnu häiritsevän
maan kansalaisia.

Tulivuoria tutkivien tiede-
miesten hämmästykseksi ja
kauhuksi ihmiset jatkavat asu-
mistaan tulivuorten lähetyvil-
lä luottaen siihen, että tiede-
miehet osaavat varoittaa ajois-
sa todellisesta vaarasta. Sii-
hen nämä eivät omien sano-
jensa mukaan kuitenkaan
pysty.

Professori **Hiromi Okada**,
jonka oma tutkimuslaitos sijai-
tsee Usu-tulivuoren rinteel-
lä, myöntää International He-
rald Tribunesa, että muuta-
maan vuosikymmeneen Japa-
nissa ei ole tapahtunut tuhoi-
sia purkauksia. Sellainen oli
viimeksi 1926, kun 144 ihmistä
sai surmansa Hokkaidon
saarella.

Suurin tiedossa oleva on-
nettomuus tapahtui 1972, jol-
loin purkausta seurannut
mutavyöry ja hyökyaalto vei-
vät mennessään 15,000 ihmistä.

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

Kommunikaatio-lausujat Aura Haalilla

Tämän vuoden Labor Day
tanssiaiset saivat uutta väriä
Aura Haalilla, kun viisi nuorta
suomalaista käsittävä Kom-
munikaatio lausuntaryhmä
vieraili haalilla samana iltana.

Esitys oli varmaan koko ylei-
sölle ensikertainen kokemus,
mutta Aura haalin yleisö ym-
märsi tämän olevan nykysuo-
men uusien runoilijoiden tuo-
tetta sekä nuorten lausujien
tulkintaa. Niissä ei oltu varo-
vaisia tai hienovaraisia, sanoti-
in vain suorasukaisesti ja
mutkattomasti mitä runonte-
kijä tuns.

Kerrottiin merestä, tuulesta,
kuuäidistä, kesämoposta, rak-
kaudesta ja nuorten voimak-
kaista tunteista elämästä. E-
sitys oli avointa ja helposti
seurattavaa ja runoissa oli Ka-
levalan omaista luonnonläheis-
yyttä.

Kommunikaatio lausunta-
ryhmä opiskelee puheviestintää
Suomessa ja pyrkii tuo-
maan esille uutta runouden
taidetta. Oli ilo nähdä nämä
viisi rehtiä, kunnan suomalaista
nuorta tuomassa sitä tänne
meillekin.

Lausuntaryhmän yhteistyö

oli sujuvaa, siinä näkyi harjoit-
uksen tulos. Suomalaisyleisö
otti tilaisuuden vastaan ai-
van uudenlaisena kokemuk-
sena, ihmetellen esiintyjien
taitoa tulkita ulkomuistista yli
tunnin kestänyt esitys. Muka-
na olisi voinut olla kyllä muu-
tama englanninkielinenkin ru-
no.

Ilta jatkui Labor Day tanssi-
aisten merkeissä Bert Ström-
holmin ja Aatos Aution musiik-
in mukaan.

Jyväskyläläinen Kommuni-
kaatio-ryhmä sai tutustua illan
aikana takäläisiin suomalai-
siin, ja heillä oli hauskaa mei-
dän kaikenikäisten kanssa.
Ilta oli kaikin puolin onnistu-
nut, yleisön runsaudenkin
puolesta.

Runotaidehan on niin usein
kuviteltua elämänmenoa, vieh-
keämpää ja meille kaikille
helpompaa kuin alaston arki-
päivä. Taiteen kautta ihminen
virkistyy ja kokee sellaista
mitä tavallinen elämä ei an-
na.

Aura haalin tulevista toimin-
noista mainittakoon: "Flea
market" -tori lauantaina, 17.
syyskuuta klo 9-5; Halloween
tanssit lokakuun 29. klo 8 ill.,
joissa Andersonin veljekset
soittavat. Potluck-illallisesta
päätetään seuraavassa koko-
uksessa, joka on lokakuun 3.
p:nä.

Anja Laurila

Suomessa tiedustellaan

Entinen merimies **Väinö Juvonen**, syntynyt 5.
elokuuta 1899 Kiteellä.
Päättynyt Kiinan kautta
Yhdysvaltoihin, jossa hän
viimeisin tiedossa
oleva osoitteensa oli
vuonna 1949, 2056 Fifth
Avenue, New York, NY.
Väinö Juvonen oli muun
muassa Duluthissa jo
20-luvulla.

Henkilöitä, jotka jotain
tietävät Väinö Juvoses-
ta, pyydetään ottamaan
yhteys Suomi-Seuraan
osoitteella: PL 213,
00171 Helsinki, Finland.

Kuva Juvosesta 1920-
luvulta Duluthista.

Kuuluttajalle tuli kiire

KAMPALA Uganda - Ugan-
dalaiset televisionkatsojat
pelkäsivät jo pahinta kun kuu-
luttaja yhtäkkiä huusi herran-
jestas, sanoi nopeasti hyvää
yötä ja katkaisi lähetyksen.

Katsojat luulivat, että ky-
seessä oli vallankaappaus,
koska presidentti sattui ole-
maan matkalla Sambiassa.

Myöhemmin tapaus sai se-
lityksen: myrkkyykäärme oli
päässyt luikertelemaan stu-
dioon, ja kuuluttaja oli peläs-
tyksissään lähtenyt karkuun.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Finnish American Heritage Society

presents a

Finnish-American Friendship Banquet

Saturday, October 1

Tamarack Lodge, Voluntown, Ct

Cocktails 6 - 7 pm

Dinner 7 pm

Program ★ Dancing

For information and reservations call
(203)376-0224

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Mailan matkassa

Viimeinen kuulutus lennolle 105 portti A 4. -Näin kuului kovaäänisestä annettu kehoitus meille New Yorkiin matkaaville.

Tämä oli jo viidestoista edustakainen lentoni tällä reitillä. Ensin vuosia Suomesta USA:han ja nyt täältä Suomeen Floridan kuumuutta pakoon.

Kone ei tällä kertaa ollut aivan täynnä ja niinpä lentoemännät olivat osoittamassa matkustajille väljempiä tiloja, joista minäkin pääsin osalliseksi.

Näillä lukuisilla matkoillani on palvelu ollut aina aivan ensiluokkaista. Jo ensimmäisillä matkoillani koko perheen kanssa, jolloin lapset olivat pieniä, meille osoitettiin etupaikat koneessa. Siinä oli lapsien kanssa helpompi toimia.

Niin silloin kun nytkin jaettiin lapsimatkustajille erilaisia välineitä, jotka edistivät lasten viihtyvyyttä matkan aikana. Erityisen hyvää huolta lentoemännät pitivät yksin matkustavista, lapsista ja vammaisista.

Tuli mieleeni kysellä lentoemäntä Aila Anttilalta hänen työstään. Hän on palvellut tässä tehtävässä jo 25 vuotta.

Puoliso ja kaksi tytärtä ovat suhtautuneet ymmärtämyksellä hänen ammattiinsa ja sen vaatimiin aikatauluihin.

Tällaisen pitkän lennon jälkeen on lentoemännillä kolme vapaapäivää. Yöpyessään New Yorkissa he ovat majoittuneet aina Sheraton Centre hotelliin. Paluulento on aina seuraavan päivän iltana. Kottimaan sisäiset lennot ovat myös hänelle tuttuja. Kesälomaa on kuukausi ja talvilomaa yksi viikko.

Olisi aivan turhaa kysyä häneltä, mitä hän pitää työstään, koska tuo palvelualltius ja hyväntuulisuus paljastavat hänen pitävän ammatistaan.

Silloin tällöin kuulee kerrotavan henkilöistä, joilla on lentopelko. Kysyinkin siis, että miten tämä ilmenee matkan aikana. Sain kuulla, että toisissa se ilmenee äkäisyytenä ja ompe sitten ollut niitakin, jotka tarrautuvat kiinni kuin hengen hädässä.

Kerran lennolle sattui nuori tyttö, jolla oli aivan tavaton lentopelko. Kone oli aivan täynnä, eikä henkilökunnalla ollut aikaa hänelle ja niin he keksivät pyytää tätä tyttöä avukseen ja näin tästäkin tilanteesta selvitettiin. Eikä tyttö edes muistanut pelkoaan.

Keskellä Aila Anttila, edessä Nina Merisalo, Marja-Leena Niemelä ja Gula Lindroos-Skattman. Asuihinsa lentoemännät ovat tyytyväisiä. Ne ovat vilpoisia ja väljät työskentelyyn ja lisäksi vielä hyvännäköisetkin.

Kysyin vielä Aila Anttilalta, onko hänellä mielessään mitään jännittävää tilannetta matkoiltaan, koska niitakin varmaan on ollut näin pitkän uran aikana. Hän kertoi, että kerran oli niin kova ukonilma, että salama löi lentokoneen siipeen. Siitäkin onnellisesti selvitettiin vaikkakin siipeen oli tullut reikä.

Lopuksi sitten kysyin ammatin valo- ja varjopuolista.

Varjopuolia ovat aikaerot pitkällä lennoilla ja valopuolina tyytyväiset asiakkaat.

Tämän lennon kapteenina oli Pertti Martikainen. Finnairin lennoilla tuntee saavansa aivan yksilöllistä palvelua. Totta kai me kaikki lennämme Finnairin sinivalkoisin siivin. On vielä muistettava mainita, että kun jollekin paluulennolle olen tarvinnut lisää aikaa vaikkapa muutaman päivän,

niin se on järjestynyt.

Toisen kerran taas Finnair kysyi minulta, voisinko lähteä matkaan pari päivää aikaisemmin ja sopihan se minulle. Sen lisäksi järjestettiin ilmaiset kuljetukset New Yorkissa ja yöpyminen ensiluokan hotellissa, josta tyttäreni perheineen tuli minut noutamaan.

Maila Andersson

Jättisotaharjoitus Norjan vesillä

Norjan aluevesillä pidettiin äskettäin maan kaikkien aikojen suurin sotaharjoitus. Läntisen sotilasliiton Naton Teamwork-nimisen harjoitukseen osallistui 200 laivaa, 500 lentokonetta ja 45,000 miestä.

Sotaharjoitus järjestettiin Keski- ja Pohjois-Norjan rannikkoalueilla. Kyseessä oli ennen kaikkea maihinnousu- ja merisotaharjoitus. Sen yhteydessä järjestettiin kuitenkin maasotaharjoitus vain norjalaisille joukoille.

Vaikka tämantapaisia harjoituksia järjestetäänkin rutiininomaisesti joka toinen vuosi Pohjois-Atlantilla ja Norjanmerellä, oli tämänvuotisen harjoituksen laajuus herättänyt närää Norjassa.

Vaikutusvaltainen pohjoisnorjalainen työväenlehti Nordlys piti harjoitusta lähinnä sotilaallisena voimannäyttönä. Lehden mukaan tämä ei sovi yhteen Norjan virallisen, pohjoisten merialueiden liennytystä painottavan turvallisuuspolitiikan kanssa.

Sotaharjoituksen tarkoituksena oli esittää, kuinka Naton joukot tulevat Norjan avuksi kriisi- tai sotatilanteessa. Niihin osallistui lähes 8,000 merijalkaväen sotilasta Yhdysvalloista, Englannista, Hollannista, Belgiasta ja Saksan liittotasavallasta.

Amerikkalainen syö jäätelöä vuodessa lähes 6 gallonaa.

Ei siis ihme että eskimopuikko, suursuosikki kautta vuosikymmenten, on keksitty juuri Yhdysvalloissa. Näin se kävi:

Muuan pikkupoika tuli kuniina kevätpäivänä vuonna 1920 ostoksille Christian Nelsonin jäätelö- ja makeiskauppaan Onawassa Iowan osavaltiossa. Pojalla oli paha pulma: hän ei pystynyt päättämään, ostaako jäätelöannoksen vai suklaapatukan.

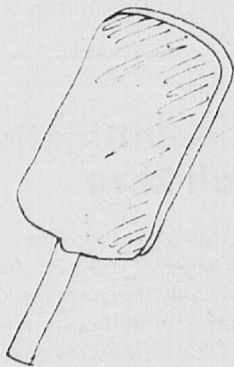
Kun poika empi ja empi, herra Nelson ajatteli että kaikkein mieluisin hänelle olisi varmaan suklaalla päällystetty jäätelöpatukka. Herra Nelson päätti kokeilla, voisiko sellaisen tehdä.

Lukemattomien yritysten jälkeen syntyi eskimojäätelö, suklaakuorrutteen jäätelöpala, jonka voi ostaa myymälästä mukaan ja syödä suoraan kääreestä.

Ei kestänyt kauan, kun Christian Nelson sai kilpailijoita. Yksi heistä oli Harry Burt. Hän maistatti omaa muunnelmaansa eskimojäätelöstä lapsillaan. Hänen tyttärensä piti jäätelöä hyvän makuisena, mutta epämuksuaa oli se, että se tahri kädet.

Burtin poika ehdotti että jäätelöön pannaan tikku niin

Näin syntyi eskimopuikko

kuin tikkukaramelliin. Isä Harry kokeili heti ideaa tuikkaamalla tikut jäätelöihin, jotka olivat pakastimessa jäätyneissä. Ja tikuthan pysyivät kiinni.

Tarinan mukaan Harry Burt hoksasi heti että kyseessä oli melkoinen oivallus. Vielä samana yönä hän herätti umpiunesta julkisen notaarin ja vaati tätä kirjoittamaan todistuksen jäätelöpuikon keksimisestä.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Viime lauantaina vietettiin kodissamme Labor Day iltapäivä-tanssit. Ystävämme Tiina ja Sam Zein soittivat kahdella hanurilla musiikin ja Mrs. Zein soitti välillä pianomusiikkia. Iltapäivä oli reipas ja iloinen hyvän musiikin parissa.

Maanantaina pidettiin Annan Majassa työntekijöille piknikki. On mukava tavata työtoverit joskus vapaa-ajan merkeissä.

Tiistaina vieraanamme oli kirjailija Sanelma Kuusisto. Hän haastatteli asukkaitamme ja Mr. Haapan johdolla lulettiin jälleen.

Keskiviikkona auttavat kädet aloittivat taas tutut touhunsu, tuoden kaivattua apua asukkaiden arkeen. Lomat ovat nyt siis takana ja pitkä työsarka kutsuu. Tervetuloa takaisin.

Torstaina otimme osaa Mr. John Luopan siunaustilaisuus-

teen St. Andrews Luterilaisessa kirkossa, jossa muistopuheen piti pastori Pentti Mäki. Perjantain hartaushetken saimme viettää pastori ja rouva Törmälän seurassa.

Kaikille teille yllämainituille ystävillemme sydämelliset kiitokset henkilökohtaisesta panoksestanne kotimme hyväksi.

Lauantaina oli Annan Majassa syyskauden avajaiset. Kiitos kaikille mukana olosta ja arvokkaasta tuestanne Lepokodin Ystävien toimintaa kohtaan.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Kuolleita

John O. Spong

BRONX, N.Y. - John O. Spong, 78, tunnettu urheilija kuoli maalisk. 26, 1988 kotonaan pitkän sairauden murta-

mana. Hän oli syntynyt New Yorkissa ja viety lapsena Suomeen ja sitten tuli takaisin tänne nuorena poikana.

Hän kävi täällä koulut ja ammatiltaan hän oli kirjanpitiä.

Edesmennyt innostui jo nuorena juoksuurheiluun ja yhtyi New Yorkin Finnish American Athletic Club (FAAC) seuraan, jolla oli silloin huippuvoitto vuosia pitkän matkan kilpailuissa. Hän toimi myös vuosia FAAC seuran presidenttinä ja ystäviä oli mm. Suomen suurjuoksijat Nurmi ja Ritola ja monet muut.

Hän oli toisen maailmansodan veteraani sekä Masonic seuran jäsen New Yorkissa.

Kaipaamaan jäi vaimo Lillian ja laaja ystäväpiiri.

Hautaaminen tapahtui Bronxin Woodlawn hautausmaahan.

J. Christopher Järvelä

LEOMINSTER, MA - J. Christopher Järvelä, John ja Linda (Muello) Järvelän, Old Ashby Road, New Ipswich, NH, vastasyntynyt poika, kuoli synnytyksessä syysk. 6, 1988 Leominsterin sairaalassa.

Pienokaisen äiti oli autokolarissa samana päivänä.

Vanhempien lisäksi kaipaamaan jäi iso- ja isoisovanhemmat äidin puolelta sekä useita tateja, setiä ja serkkuja.

Boskin hautausseurasta, 85 Blossom St., Fitchburg, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Toivo Rahkola

FITCHBURG, MA - Toivo Rahkola, 70, 376 Elm St., kuoli elok. 24, 1988 Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa helmik. 23, 1918 Frank ja Ida (Aittamäki) Rahkolan poikana ja saipäästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1936. Ennen eläkkeelle siirtymistä hän työskenteli 25 vuoden ajan Fitchburgin kaupungin palveluksessa.

Edesmennyt oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi vaimo Torsti Rahkola Fitchburgissa sekä joukko sisarusten lapsia.

Moorcroftin hautausseurasta, 31 Myrtle Ave., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Rika Connors

GARDNER, MA - Rika (Mäntylä) Connors, 86, 38 Perry St., kuoli syysk. 3, 1988 Open Arms hoitokodissa Winchendonissa. Hän oli vuonna 1968 kuolleen Irving Connorsin leski.

Hän oli syntynyt Vaasassa Suomessa Thomas ja Sophie (Oja) Mäntylän tyttönä ja asui Gardnerissa suurimman osan elämästään ennen kuin muutti Hyannisiin 1970 ja sieltä Winchendonin.

Edesmennyt oli entisen Heywood-Wakefield Co:n konttorivirkailija useita vuosia, jaden eläkkeelle 1968.

Hän oli myös ensimmäisiä naiskeilaajia.

Kaipaamaan jäi tytär Esther Cass, Winchendon; neljä lastenlasta; 17 lastenlasten lasta ja 10 lastenlasten lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui Green Bower hautausmaahan.

John Mäki

KEENE, NH - John A. Mäki, 81, kuoli elok. 23, 1988 Cheshire Medical Center'ssä sairauden murta-

mana. Hän oli syntynyt Fitzwilliam Depotissa lokak. 6, 1906 Juha ja Liisa (Hirsimäki) Mäen poikana ja asui useita vuosia Keenessä.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Richard N. Mäki, Westminster, MA ja Donald J. Mäki, Spofford, sekä neljä lastenlasta.

Alvar J. Maunus

WORCESTER, MA - Alvar J. Maunus, 95, 111 Rodney St., kuoli syysk. 7, 1988 kotonaan. Hänen vaimonsa Hulda (Rintalahti) Maunus kuoli 1983.

Hän oli syntynyt Suomessa ja asui vuosia Worcesterissa työskennellen United Structural Steel firman palveluksessa useita vuosia.

Edesmennyt oli Finnish American Club of Rutland kerhon jäsen.

Kaipaamaan jäi poika Edwin J. Maunus Charltonissa; kaksi lastenlasta; viisi lastenlasten lasta ja kaksi lastenlasten lastenlasta.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Worcester County Memorial Park hautausmaahan Paxtonissa.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Finnish Scholarship Fundiin, c/o Warren Fuller, 18 Chatham Village Road, Worcester, MA 01606.

Upo osti Cylindan

Asko-konserniin kuuluva Upo-Kodinkone on ostanut ruotsalaisen Cylindan kodinkonetehtaan.

Samalla Upo sai haltuunsa Cylindan myyntiyrityksen Norjassa, Tanskassa, Englannissa, Yhdysvalloissa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa.

Kaupin ansiosta Upo-Kodinkoneen työntekijämäärä kasvaa 750 henkilöllä ja liikevaihto 440 miljoonalla markalla.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

Darwin oli oikeassa

Upsalan yliopistossa on ensimmäisenä maailmassa onnistuttu osoittamaan oikeaksi teoria, jonka Charles Darwin 129 vuotta sitten esitti orkideojen erikoisenmuotoisten kukintojen synnystä. Darwinin mukaan orkideojen syvät, torvimaiset kukinnot ovat yksi osoitus luonnonvalinnasta.

Upsalan yliopiston tutkija Anders Nilsson teki sarjan yksinkertaisia kokeita, joiden tulokset hän esitti elokuussa englantilaisessa Nature-tiedelehdessä.

Darwinin mukaan syvät kukinnot ovat syntyneet orkideojen ja niitä pölyttävien yöperhosten välisen 'kilpailun' tuloksena. Darwin oletti, että yöperhosille kehittyi yhä pittemmät ja tehokkaammat imukärsät, jottei niiden tarvitsisi enää tunkeutua niin syväle kukintoon meden hakuun.

Kaikki viittaa siihen, että yöperhoset "pakottavat" orkideat kehittämään syvät kukinnot, Nilsson kirjoitti tutkimuksessaan.

Huja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Joka uskoo minuun, hänen sisimmässään on, niinkuin Raamattu sanoo, juokseva elävän veden virrat". (Joh. 7:38)

Sault Ste. Mariassa on sellaisia vesiväyliä tai kanavia, joiden kautta jopa isokokoisetkin laivat pääsevät kulkemaan, mutta vain niinsanottujen sulkulaitoksien (locks) avustuksella. Laiva lähtee liikkeelle yhdeltä suunnalta ja kulkeutuu vesiväylään. Sulkulaitteet väylässä toimivat siten, että "lukittu" vesi nousee tai laskee tarpeen mukaan. Veden laskemana tai nostamana laiva sitten kulkeutuu eteenpäin ja tulee ulos päinvastaiselta suunnalta kuin mistä se sisään meni.

Mikä mainio keksintö! Sault Ste. Marie on kuuluisa juuri näistä vesiväylistään ja sulkulaitteistaan.

Ajatellessani näitä sulkulaitteita ja vesiväyliä, välähti mieleeni Pyhän Hengen toiminta ihmisen elämässä. Monet, monet ihmiset ovat hyvin varovaisia, jopa pelokkaitakin, kun on kysymys Pyhästä Hengestä, Pyhän Hengen vuodatuksista, Pyhän Hengen täyteydestä, Pyhän Hengen kasteesta jne. -Aivan turhaan!

Ei Pyhää Henkeä tarvitse pelätä. Pyhä Henki on elävä, liikkuva, toimiva, rohkaiseva, siunaava, auttava Henki Jumalan ja Jeesuksen Henki; osa kolmiyhteisestä hyvästä Jumalasta. Pyhä Henki on niinkuin vesi väylässä.

Ellei vesi virtaisi väylässä, ei yksikään laiva liikkuisi; laivan tuotteet eivät hyödyttäisi ketään. Jos laivaa verrattaisiin vaikkapa Jumalan Sanaan, niin edellämämainitun perusteella, tämä Sana ei olisi hyödyksi ellei Pyhä Henki sitä avaisi ja

kirkastaisi, tai "kuljettaisi eteenpäin" niinkuin virta laivaa. Sulut toimivat uskon mittareina. Sulut pidättävät virran, tai sallivat sen kulkea eteenpäin. Näin tapahtuu hengellisessä elämässämme. Usko mittaa Pyhän Hengen voiman elämässämme!

Millainen on sinun uskosi mittari? Onko se kunnossa? Onko se käytössä? Sinäkin voit täysin siemauksin nauttia Pyhän Hengen voimasta elämässäsi - jos vain tahdot.

Jeesus itse sanoi opetuslapsilleen näin, "... kun Pyhä Henki tulee teihin niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajiani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka". (Ap.t.1:8) Taito ja voima Jeesuksen evankeliumin levittämiseen on aina tullut, ja tulee aina Pyhän Hengen kautta. Kiitos Herralle!

Haluatko sinä olla rohkea Jeesuksen Kristuksen todistaja? Pyydä Isältä Pyhää Henkeä. Hän ilolla antaa hyviä lahjoja lapsilleen. Jos olet todella uskossa, niin Pyhä Henki on jo vaikuttamassa sinussa. Mutta lisää, paljon lisää on tulossa, jos vain uskallat ottaa vastaan. ... Sana sanoo, "Älkääkä juopuko viinistä, sillä siitä tulee irtasmeno, vaan täytyykä Hengellä." (Ef. 5:18)

Kun Jeesus puhui "elävän veden" virroista, hän puhui Pyhästä Hengestä, jonka hahneen uskovat tulisivat saamaan sitten kun Jeesus oli kirkastettu (v. 39) Oletko saanut Pyhän Hengen täyteyden? Niinkuin usko, sekin on lahja. Ota uskossa vastaan. Ilo Herrassa olkoon sinunkin voimasi!

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Reflections on FinnFest USA '88 and The Year 1988

by Viola Palo

FinnFest 88 workers can all be proud of our FinnFest USA for 1988. We now have wonderful memories of a weekend that we anticipated with both dread and hope. The whole weekend was well attended and we had some exceptional shows.

The Saturday afternoon Friendship Celebration had the best attendance. The procession which opened the program was compared to the show put on for the opening of great olympic ceremonies.

Marching to the music of the "Porilaisten marssi" played by the Atlantic Brass Band of New Jersey, group after group followed the lead of the blue and white costumed FinnFest 88 workers. It was thrilling to watch the parade of the many colorfully dressed ethnic organizations with their colorful banners and flags.

The Opening Ceremonies on Friday, also with a very good attendance, had proper dignified greetings by the Presidents of FinnFest USA and the 1988 planning organization. We also had official greetings from both Delaware's Governor and the Lieutenant Governor. On the lighter side of the program was the superb "Purpuri" wedding dancing performed by the appropriately costumed Vantaan Kansanperintein Ystävät.

Even our Closing Ceremonies attracted a good audience. The indoor program was attended by over 700 people Sunday afternoon. Band music was provided by the 19th U. S. Army Band of Fort Dix, New Jersey. The continuity of FinnFest USA was symbolized by the handing over of the FinnFest USA banner to the president of next year's event.

Also, we had a special Finnish flag and a United States flag to hand over to FinnFest USA. The flags had the unique history of being flown in the United States capital city and in Finland simultaneously March 29, 1988, the official 350th anniversary date for the landing of the first Finns in America.

Now that FinnFest USA 88 is history, we realize that there were many special happenings and programs to keep in our memories. There was a well-done ethnic drama production which was enjoyed by over 800 attendees.

Over 800 also enjoyed a variety concert with performances by dancers and musicians from Finland and a special dance by Heidi Lammi. Also, we had a very good attendance, over 600 people, who enjoyed the concert of choruses which is by now a standard FinnFest program event.

To accomplish this year's Festival, each one on the FinnFest 88 Committee made his own particular contributions by word and deed.

The following members in particular contributed many

hours of work: Jim Davis, Hilda and Ed Frantsi, Liisa Heverin, Alice and Keijo Karppinen, and Roy Palo.

Many other names should be listed because without their combined efforts it would not have been possible to have a successful festival. Especially during the weekend of the festival, helpers seemed to come out of the woodwork.

All of us have special stories of help being there when needed. Two particular instances come to my mind.

During the mini-tour to Chester, a visitor got into a severe asthma attack and a Chester ambulance took her and her friend to the hospital. Meanwhile, the tour buses left Chester and I had an uneasy feeling about two Finns being stranded in Chester; that is, until I found out that a FinnFest worker had given a telephone number to the ladies and then went to pick them up when they needed the ride back to Newark.

Another FinnFest worker used her own van to take four visitors who signed up and paid for the Thursday tour to the Delaware Shore and the University of Delaware Marine Laboratories.

She was also on stand-by on Friday to pick up Eino Friberg and his friend from the airport. As it was Mr. Friberg became ill and could not attend the Finn Fest.

I would like to commend in particular our president, Silvia Zsoldos, and Program Chairman, Henry Passi. FinnFest USA 88 had some extra qualities to make it outstanding. Because of Silvia's and Henry's professionalism, our programs had flamboyance and class.

We performed a minor miracle. I believe all the FinnFest 88 workers would agree that luck or Providence was with us. The weather was hot in Newark but not unbearable as it was a few days after FinnFest when the official temperature reached 104 F. Also, we did not get the deluge of rain and thunderstorms that took place later in July.

However, we workers will be quick to acknowledge with gratitude the contributions of many other individuals.

We include in this the members of the Washington Embassy headed by Paavo Rantanen. We were befriended by all the staff and we thank all of them, especially Jaakko Laajava, Seppe Harkonen, and Pirkko Liisa O'Rourke.

Also, Hanne Uusividenoja, another Washington Embassy staff member, gave invaluable assistance during the visit of Prime Minister Harri Holkeri in May when he attended our special ceremonies at the Finnish Monument in Chester, Pennsylvania, together with opening the "Sea Finland" exhibit in Philadelphia.

Meeting the Mattis Seated from left to right: Matti Ahde, Speaker of Finnish Parliament; Hilkka Ahde, wife of the Speaker; Olympic gold medalist ski jumper Matti Nykänen; and Mrs. Nykänen. Standing to the right of Matti Ahde is FinnFest 88 program chairman Henry Passi.

It should be noted that the official decision of the Finnish government for celebrating the 350th anniversary of the first Finnish migrations to the New World was to take part in several events throughout the year. FinnFest USA 88 in Delaware was only one of several occasions that had the participation of official delegations from Finland.

FinnFest 88 workers also were involved with the planning of other events here in Delaware and now that the year is almost over we realize we were privileged to share in very auspicious events in 1988.

We wish to thank the New York Consul General's office headed by Antti Lassila for all the cooperation and support they gave to the different programs.

In addition to many other events in the year's calendar Consul General Lassila attended several functions involving the joint issuance of the commemorative stamps by the three countries. The first day of issuance was celebrated March 29 in Wilmington by a variety of programs that started at 9 am and ended after 5 pm. Ceremonies were continued the next day in New Jersey and Philadelphia.

Many of the 1988 celebration events were sponsored by the Swedish people in the Delaware Valley and the Mayor of Wilmington, and were also attended by Swedish government representatives.

The main Swedish event in Delaware was the arrival of the King and Queen during April. For this occasion the Finnish government sent a very personable representative, Christoffer Taxell, Minister of Education, together with other fine representatives of the Finnish people.

FinnFest 88 workers were honored to meet the Finnish delegation and participate in April celebrations that took place in Wilmington as guests of both the City of Wilmington and the Washington Embassy.

Minister Taxell was very well received by the people of the State of Delaware. He visited schools and made a valuable presentation of books and records to the Wilmington Public Library.

It was also in April that the Delaware Symphony Orchestra performed the World Premiere of the musical composition "Exodus". This composition, composed by Usko Merilainen, was commissioned by the Finnish government as a gift and legacy piece for Finnish Americans in honor of the 350th anniversary of Finns in America. The world premiere performance coincided with Minister Taxell's visit to Delaware and there were appropriate receptions and parties under the sponsorship of the Washington Embassy.

As the year flew by punctuated by the various celebrations, FinnFest 88 workers and Finland's representatives in the United States got to know each other on a first-name basis. All the cooperation and interaction involved in planning and attending the different events enriched our lives and added to our pride in being Finns.

We FinnFest 88 workers now particularly acknowledge the support of and give thanks to the Finnish government through its Ministry of Education for

their contributions to the success of FinnFest USA 88.

Our programs were enhanced with very special entertainment by the lady gymnasts, the Karelia Band performers, the Vuosaaren Men's Chorus and Petri Ikkela, the concertina virtuoso. Their contributions gave a showcase of Finnish talent for all of us to enjoy.

Nor do we forget the contribution of the many dance groups and their musicians. Those from Finland, the Vantaan dancers and the "Teiskarit" of Limanka, provided special folk dancing expertise. These two were prestigious dance groups that added to the great show put on together with all the American ethnic dancers.

A particularly unique contributor from Finland was Anna Liisa Sallavuori who came with the purpose of giving instructions in folk dancing. A special teaching session, attended by most of the dancers, took place in the Glasgow High School gymnasium Sunday morning. Unfortunately, the Delaware Valley Finns did not have a host dance group to welcome visiting dance groups and give them the proper attention. If Anna Liisa Sallavuori had not provided her help to the FinnFest 88 efforts, the coordination of the folk dancing for the Friendship Celebration Program would not have succeeded.

Many more words could be written about other contributors and guests to this year's FinnFest USA event.

Continued next page

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Cantores Minores coming on tour

NEW YORK - Cantores Minores, the boys choir of the Helsinki Cathedral, will be on tour in the United States this month and next.

They will make their first appearance in Phoenix, Arizona, on Sept. 24 and will also visit California, Michigan, Ohio (tentatively), Washington DC, Maryland, Pennsylvania, and Connecticut. Their last concert before returning home will be on Oct. 9 at St. Bartholomew's Church in New York City.

For additional information about where the Cantores Minores will be singing, consult this week's "Kalenteri" or contact the Consulate General of Finland/Los Angeles, 213-203-9903, the Consulate General of Finland/New York, 212-832-

6550, or the Embassy of Finland/Washington DC, 202-363-2430.

Cantores Minores was founded in 1953 with the intention of continuing the tradition of the boys choirs which existed in Finland in Medieval times.

At the present time there are about 250 boys in the choir. They live in or near Helsinki and practise twice a week. The boys are tested for admission to training groups at the age of 7-9 years and after having passed examinations at various levels they are accepted into the performing choir.

Cantores Minores tours regularly abroad, at least once a year. Up to now there have been visits at least once to Sweden, Norway, Denmark,

Federal Republic of Germany, German Democratic Republic, France, England, Switzerland, Austria, Holland, Belgium, Hungary, Poland, and Italy.

The choir has been directed by the following conductors: 1953-54, the founders of the choir, Finnish-American director Ruth-Ester Hillilä and the Finnish rector Tarmo Nuotio; 1954-59, the Austrian conductor Peter Lacovich; 1959-60, the Finnish choirmaster Harald Andersen; 1960-62, once again Lacovich; and since 1962, the present conductor Heinz Hofmann.

During Hofmann's period of leadership the choir has developed as a boys choir of international level and as a valued music institution for youth.

Back to School With Elderhostel

by Roy Helander

Many of the readers may well be aware of the very active Elderhostel program that is continually growing in popularity here in the United States. Partakers attend a weeklong series of lectures and live and eat in the facilities of various colleges, camps or conference centers. Extracurricular activities in recreation and entertainment are arranged for evening hours.

But did you know that the Elderhostel program extends to foreign countries as well?

This year 15,000 Elderhostelers will be attending programs in 40 different countries. There are approximately 15 such programs slated for the Nordic countries alone, with seven of them involving Finland next summer.

The programs will be three weeks in length, a week in each of three countries, usually ending up in Finland, and will consist of two lectures per day in English on various aspects of the country - its history, government, educational system, music and art.

There will be excursions to places of interest in the local area.

Elderhostel rules require that the participants be over 60, in good health and able to take on an active educational and extracurricular program.

There will be a fair amount of walking, getting on and off trains, buses, ferries, carrying luggage and climbing hilly and/or uneven terrain. Rooms are usually doubles, bathrooms are shared.

The seven programs are all within the May 19 to July 8 time frame and cost \$2600-2785 including flight from NYC. Arrangements for staying in Finland for several more weeks after the sessions can be made.

In Finland they will be held at Laajasalo Kristillinen Opisto (Helsinki), Oriveden Opisto (Orivesi), Paasikivi Opisto (Turku), Pohjois-Savon Kansanopisto (Kuopio), Turun Kristillinen Opisto (Turku), Varsinais-Suomen Kansanopisto (Paimio) and Västra Nylands Folkhögskola (Karja).

Detailed information can be found in "Between Classes" (Aug. 1988 edition) at your library or write to ELDERHOSTEL, 80 Boylston St., Suite 400, Boston, MA 02116.

Reflections on FinnFest USA '88

continued from preceding page

It was a real pleasure for all "FinnFesters" to meet the two Mattis from Finland, Speaker of the House of Parliament, Matti Ahde and the new "flying Finn", Matti Nykänen.

The delegation from Finland led by Matti Ahde and his wife was superlative. As the occasion needed, the members of the delegation were both dignified and down-to-earth. A most memorable contribution was made by Matti Ahde during the Saturday night banquet in leading the singing of a song by the men only as a tribute to the Finnish ladies whom he praised as the real workers of Finnish group efforts.

We were also fortunate to have the Finnish-American Miss America contestant of 1987, the current Miss Virginia, Heidi Lammi. She, along with the Finnish movie star, Taina Elg, added talent, charm and beauty to our programs.

We also appreciate the contributions of two Finnish-Americans, Katri Ekman and Alfons Ukkonen, who participated in the July 9th commemoration at the Finnish Monument in Chester. Over 600 attended this event

which was the conclusion of the Saturday morning historic mini-tours. Katri and Alfons embody the essence of dedicated Finnish Americans who nurture our Finnish culture.

It was also a special distinction to have Bishop Erik Vikstrom of Porvoo speak at the church service conducted entirely in Finnish. This was attended by over 500 people filling the large church to about capacity.

If we are going to give credits to anyone for the success of FinnFest USA 88, we cannot forget the faithful FinnFest USA supporters who registered for this year's event. We had 1,440 (approx.) dedicated people who were willing to share in overhead costs by paying a registration fee in support.

However, we also thank all those people who did not register for attending. Hundreds more attended the main events and shopped in the "Tori". We believe more than 3,000 attended the Friendship Celebration on Saturday afternoon at the University of Delaware Football Stadium.

A word of praise also should be given to the Finnish-American newspapers in Canada and the United States. In the first place these papers are keeping alive the Finnish language and also with English language sections are trying to attract subscribers who cannot read Finnish but have interest in their Finnish ethnic culture. We appreciate all the advance publicity given to FinnFest USA 88 and give thanks for the many articles and pictures in the papers issuing after the festival weekend.

In conclusion, in spite of a few bad incidents and glaring cases of poor planning, FinnFest USA 88 was successful and a great joy to attend serving its main purpose for Finns to have a huge ethnic gathering.

Our small Finnish organization, Delaware Valley Finnish Americans, NE, MD, was the only sponsoring organization, setting an example for other Finnish organizations. If the year is right for a FinnFest in your area, have no fear, do it.

Viola Palo of Newark, DE, is secretary of FinnFest '88 Inc.

Kalenteri

ARIZONA

Sept. 24 - Cantores Minores, Boys Choir of Helsinki Cathedral, in concert, 8 pm, Phoenix symphony Hall, Phoenix.

CALIFORNIA

Sept. 26 - Cantores Minores in concert, 8 pm, Sacred Heart Chapel, Loyola Marymount University, Los Angeles.

Sept. 27 - Cantores Minores in a short performance at Disneyland. Call the Consulate General of Finland/Los Angeles (213) 203-9903 for more info.

CONNECTICUT

Sept. 17 - Flea market and bake sale, 9 am-5 pm, Aura Hall, Voluntown. Refreshments. Flea market tables available for rent at \$10.00.

Oct. 1 - Finnish American Heritage Society presents a Finnish-American Friendship Banquet, Tamarack Lodge, Voluntown. Cocktail hour, 6-7 pm, dinner 7 pm, program and dancing. For information and reservations: (203) 376-0224.

Oct. 6 - Cantores Minores, Boys Choir of Helsinki Cathedral, in concert, 8 pm, First Presbyterian Church, 1101 Bedford St., Stamford. Tel: (203) 324-9522.

MARYLAND

Oct. 3 - Cantores Minores in concert, Wilde Lahe High School, 5460 Trumpeter Rd., Columbia. Tel: (301) 964-0589.

Oct. 4 - Cantores Minores in concert, evening, Cathedral of Mary Our Queen, 5300 North Charles St., Baltimore. Tel: (301) 433-8803.

MASSACHUSETTS

Sept. 14 - Finnish American Club of Saima monthly membership meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Program: Betsy Hannula will give a talk and slide show on the state parks in Massachusetts.

Sept. 17 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites.

Sept. 19 - Finnish language classes, 7-9 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Still time to sign up!

Sept. 20 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Sept. 24 - Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Kurt Bischoff.

Sept. 25 - Annual Kaleva Smorgasbord, 12 noon to 1:30 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster.

Sept. 27 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

MICHIGAN

Sept. 21 - Senior citizens luncheon, noon, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

Sept. 24 - Las Vegas Nite, 8 pm-midnite, Finnish Center, Farmington Hills.

Sept. 29 - Cantores Minores concert, Christ Church, 61 Grosse Pointe Boulevard, Grosse Pointe. Tel: (313) 885-4841.

MINNESOTA

Sept. 16 - Finnish American Cultural Activities Inc. monthly meeting, 7:30 pm, Augsburg College Alumni Gallery, Student Center, 731 21st Ave. South, Minneapolis. Program: Joyce Koskenmaki-Parr presents *Home*, an exhibit of paintings, drawings and textiles.

Sept. 20 - Finnish Genealogy Group meeting, 7:30 pm, Minnesota Genealogical Society, 965 Fort Road (West Seventh St.), St. Paul.

Oct. 9 - Exhibit "Art by Design: Reflections of Finland" opens at International Design Center, 100 Second Ave. North, Minneapolis.

NEW YORK

Sept. 14 - Sept. 30 - Sculptures by Finnish artist Timo Solin, Schiller Wapner Gallery, 1 East, 61st Street (corner 5th Ave.) New York. Tel: (212) 758-0329.

Sept. 29-Oct. 11 - Exhibition of *Missale Aboense*, 1488, Finland's first printed book, Rare Book and Manuscript Library, Columbia University Butler Library, 6th floor, West 116th St. and Broadway, New York. Tel: (212) 280-2231.

Oct. 7 - Cantores Minores concert, evening, Manhasset Congregational Church, 1845 Northern Blvd., Manhasset. As of Sept. 8, this performance is "tentative" according to the Press and Cultural office of the New York Consulate General. Call them at (212) 832-6550 for further info.

Oct. 9 - Cantores Minores concert, 3 pm, St. Bartholomew's Church, Park Ave. at 50th St., New York.

OHIO

Sept. 30 - Performance of Cantores Minores is tentatively scheduled for Cleveland. Contact the Consulate General of Finland/New York at (212) 832-6550 for further info.

PENNSYLVANIA

Oct. 5 - Cantores Minores concert, evening, St. Luke's Lutheran Church, Valley Forge & Conestoga Rds. Devon. Tel: (215) 688-0122.

WASHINGTON, DC

Oct. 2 - Cantores Minores concert, 4 pm, Washington National Cathedral. For more info, contact Embassy of Finland, tel: (202) 363-2430.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2280
\$1 US =4.385 Finnish marks
As of August 23

Travels in Southern France

by Tuure Tenander

Continued from
last week

Soon we reached the Rhone at Montelimar from where we picked up the turnpike and in an hour or so we reached the "target for tonight", Avignon. The tourist season was supposed to be on the wane but when we arrived (Sunday afternoon, Sept. 13th) Avignon was bustling.

After entering the center of town we found ourselves on the main street - Rue de la Republique - heading we knew not where. We stopped at the tourist information office but it was closed.

We had no reservation but had the name of a hotel we wanted to try. Finally we saw its name on a sign with an arrow. Following the arrows, losing them and finding them again several times we finally wound up in a parking lot for buses.

After fifteen minutes of exploration on foot and two conversations - in German, my French being non-existent - with a man waiting to board a bus, I discovered that the place we were looking for had just been purchased by a chain which had changed the name of the hostelry everywhere but on the signs directing to it.

There is so much to see and do in Provence and our limited experience hardly qualifies us to pose as experts.

We were impressed by the centuries of history which the cities and their buildings represent. The walled towns, the cathedrals, the aquaducts are monuments constructed at various periods during the last two thousand years.

The town of Avignon was originally surrounded by a wall, built in the 14th century. The city, now with a population of 100,000, has spread out but the center - the Old Town - is still ringed by the wall which is about 3 miles long and has 39 towers in various places along its perimeter.

In the 14th century the papacy was officially headquartered in Avignon for 70 years before moving back to Rome. The Palace of the Popes, fortress-like in appearance, is the dominant structure of Avignon and the guided tour of it and of the Petit Palais, the art museum nearby, are well worth taking.

Avignon is also the site of the famous bridge which every school child in France - and many outside of it - knows about through the nursery song *Sur le Pont d'Avignon*.

After two days of sightseeing in Avignon, we made a round-about trip to Arles, stopping on the way in Chateauneuf-du-Pape, famous for its red wine. Naturally we felt it an obligation to sample the product before making the purchase.

From here we went to probably the greatest and most spectacular examples of the Roman period in southern France, The Pont du Gard. This structure, which is 300 yards long, bridges the deep gorge

and the river Gard with an aquaduct as the top tier of three. The Pont is 160 feet high, made entirely of huge stone blocks with no mortar of any kind.

The aquaduct itself is more than five feet in height and six feet wide. It was built to carry water from the hills north of the Gard to the town of Nimes, some 15 miles to the southwest.

Historians believe the aquaduct was built in 19 B.C. The fact that some restoration work was done in the 19th century under Napoleon III does not lessen the significance of this engineering and construction marvel.

Arles was the next stop. This, the city which has attracted the artists and poets for centuries is certainly a highlight of any trip to Provence.

Arles was originally a Greek settlement but it was under the Romans that it really broke into the big leagues. Early in the fifth century the central government of Roman Gaul (Spain, France, Britain) was established in Arles. Roman built buildings are very much in evidence and the amphitheater is one of the best preserved of the many in Provence. It is still used today.

Almost across the street from our hotel was a lovely park through which one could walk to the arena and the complex of narrow streets and alleys of the old Roman section of town.

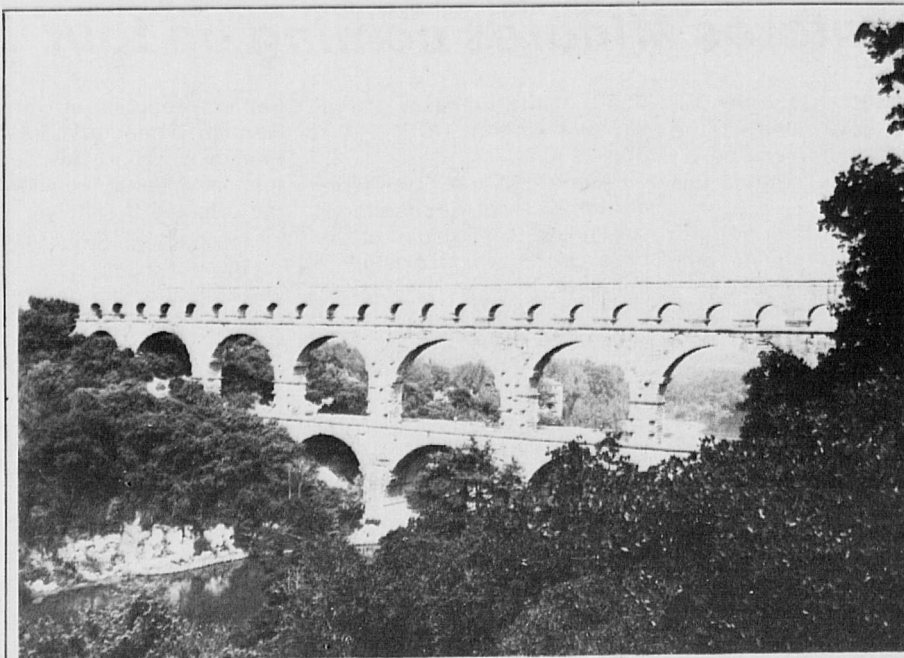
In the park there is a plaque honoring Vincent Van Gogh who lived here for more than a year, considered the most prolific period of his career.

From Arles we wound our meandering way through Salon-de-Provence and Aix-en-Provence, both charming cities. Aix is a one time capital of Provence and has a most impressive center, dominated by a broad avenue, Cours Mirabeau. This main street is lined on both sides with large shade trees behind which is a never ending string of fine shops and nice restaurants. There are fountains at both ends of this promenade and a couple along the way. Flowers were everywhere.

Throughout the parts of Provence that we saw almost every town, whether large or small, had tree lined streets, often extending out along the main roads leading in and out of town. The plane trees, which have large leaves and provide good shade, seem to survive well in city settings and the French have used them wisely to lend charm and beauty to town and city life.

Another characteristic which seems pervasive in Provence is a respect for tradition and for the past. Many of the centuries old structures remain basically the same as when originally erected. Some preservation is undoubtedly the result of the need and desire to make do but another reason is certainly the recognition of the value of things past.

From Aix-en-Provence we pointed our Renault to the northeast and after a delightful overnight stop at a wonderful country inn outside of Manos-

Pont Du Gard - Roman aquaduct built 2,000 years ago.

Roman built amphitheater in Arles

que we turned eastward to once again traverse roads with many sharp corners and steep ascents and descents with altitudes changing quickly from 1,000 to 2,500 feet and vice versa.

We stopped for lunch at Moustiers Ste. Marie, a tiny village hacked out of a rocky hillside of a pass between two

high peaks. We also inspected the wares of several shops which offered dishes and decorative plates and vases of *faience*, the glazed earthenware for which the village and its surroundings are well known.

From Moustiers we headed south, stopped to admire the beauty of the aqua green wat-

ers of Lac de Ste. Croix, which is formed by the dam across the Verdon river, then decided regretfully that we did not have time to explore the Grand Canyon of the Verdon, where the road runs along the gorge, sometimes as high as 1,300 feet above the river.

TO BE CONTINUED

More on Kaskenpolto

The Delaware Album, 1638 - 1938, by the F-A Printing Corp., N.Y.C., of 1938 was published by the Finnish Workers Associations of U.S.A. It is in Finnish and is an interesting source of history.

Dr. Amandus Johnson had

given permission to use his book, *The Swedish Settlements on the Delaware*, as a source for much of the information.

It is odd that the editor(s) of this 116-page album has or have not been identified.

The Album on pages 15 and 16 quotes Aleksis Kivi on the description of the process of burning forest land for cultivation by the early Finns in Fin-

land. Definitions on the Finnish terms used in the process are given as the following:

Kaski: an area of trees that have been felled for burning.

Huuhta or *huhta*: the clearing after the burning process has been completed and the area is plowed and planted.

Halme: the next season when crops are growing.

Aho: After repeated use for crops, the land is left to fallow. The land becomes a meadow and needs to be fertilized for further cultivation.

Walter O. Nisula

Finlandia Foundation Baltimore Area Chapter

BALTIMORE, MD - At a Finlandia Foundation, Baltimore Area Chapter meeting during the Midsummer event, the following officers were elected to serve from July 1, 1988, to June 30, 1989:

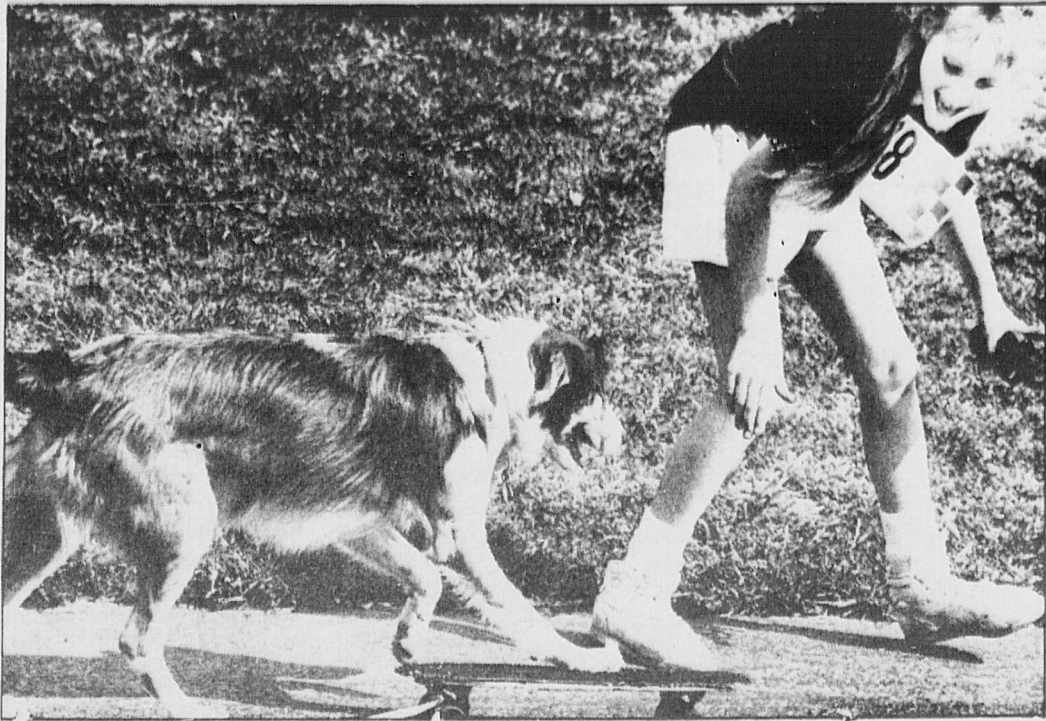
President, Thomas Salmi; Vice president, Richard Miles; Treasurer, Marianne Miles; Re-

cord. Sec'y, Erik Liimatta; Correspond. Sec't, Jutta Olkio; Newsletter Editor, Kalevi Olkio; Directors, Calvin Peltto, Sinikka Bell, Raita Karpa, Victor Ayala, Taina Villavueva.

This past Sunday the chapter held their annual Crabfeast (Krapujuhla) at the home of the Liimattas.

Help wanted

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refundable. (602) 838-8885. Ext. 1596.

Koira laudalla

ROSLINDALE, MA - Teresa Hannula, 12, opastamassa koiraansa Rexiä rullalaudan käytössä.

Lyhytikäiset vasenkätiset

Nature-lehdessä oli äskettäin kirjoitus vanhasta otaksumasta, jonka mukaan vasenkätiset ihmiset kuolevat nuorempina kuin oikeakätiset.

13 prosenttia 20-vuotiaista on vasenkätisiä, mutta kun katsotaan tilannetta noin 50 vuoden iässä, on vasenkätisiä enää 5 prosenttia. Yli 80-vuotiaissa vasureita ei ole käytännöllisesti katsoen lainkaan.

Selitykseksi kirjoitus tarjoaa vasenkätisten suurempia biologisia ja ympäristöön liittyviä riskitekijöitä. Tuekseen kirjoittajat ottavat suomalaisittain varsin erikoisen tutkimusryhmän - kaikki baseball-pelaajat, jotka on listattu teoksessa *The Baseball Encyclopedia*. Siitä näkyvät paitsi normaalit syntymä- ja kuolinajat myös pelaajien oikea- ja vasenkätisyys.

Lähes 1,500 oikeakätisen keskimääräinen elinikä oli 64,6 vuotta, vasureita oli 236 ja vastaava ikä oli hiukan alle 64 vuotta. Ero tuntuu kovin pieneltä, mutta kirjoittajat väittävät sen sittenkin olevan merkitsevän. He tarkastelivat myös millainen näiden ryhmien elämänkaari on eri ikäkausina. Kuolleisuus on identtinen aina 33 vuoden ikään

saakka, jonka jälkeen oikeakätiset selviävät 2 prosenttia paremmin kussakin myöhemässä ikäryhmässä.

Kirjoituksen loppuosa onkin mahdollisten taustavojien merkityksen pohdintaa. Ehkä on seikkoja, jotka ovat epäsuotuisia vasureille jo ennen syntymää ja pian syntymän jälkeen. Kenties on olemassa geneettisiä tekijöitä ja kohdun sisällä sikiöön vaikuttavia hormoneita, jotka heikentävät vasenkätisten immuunijärjestelmää? On myös mahdollista, että vasenkätisille sattuu enemmän tapaturmia ja onnettomuuksia, koska yhteiskunta on suunniteltu oikeakätisiä varten?

Jättitimantti kolmella taalalla

Rouva Patricia Albin luuli ensin lasinpalaseksi peukalon pään kokoista timanttia arkansilaisessa kansallispuistossa, jossa saa etsiä timantteja kolmen dollarin maksua vastaan.

Kävi ilmi, että jalokivi oli hennon keltainen pyöreä timantti, kooltaan 3.76 karaattia ja arvoltaan 10,000 dollaria.

"Kävelimme mieheni kanssa eräältä kukkulalta alas, ja minä sanoin hänelle, että tuo lasinpala se aina hämää ohikulkijassa. En aikunut poimia sitä, mutta sitten poimin kuitenkin, ja siinä se oli!"

Vanhus ja Vuori

101-vuotias japanilainen metsätyömies on rikkonut oman ennätyksensä ja kiivenyt iäkkäämpänä kuin kukaan muu Japanin korkeimman vuoren, Mount Fujin, huipulle.

Teiichi Igarashi saavutti kolme päivää kestäneen raskaan nousun tuloksena 12,395 jalan korkeudella sijaitsevan vuorenhuipun yhdessä 11 sukulaisensa kanssa.

Kiipeäminen eteni todella hitaasti, sillä vanhus pysähtyi lepäämään 30 sekunnin välein.

Useimmat aikuiset nousevat Fujin huipulle alle kuudessa tunnissa.

Cricket (Anttonen) Hassel

Vihitty

MILLERSVILLE, PA - Cricket Anttonen ja Garth Hassel vihittiin kesäk. 18, 1988 Millersvillen Zion United Church of Christ kirkossa.

Morsiamen vanhemmat ovat tri ja Mrs. Ralph Anttonen ja isovanhemmat isän puolelta Mr. ja Mrs. George Anttonen, 607 Ashby State Road, Fitchburg, MA. Hän sai päästötodistuksen Millersvillen Penn Manor High Schoolista, minkä jälkeen hän suoritti B.A. ja M.A. tutkinnot erikoisopetuksessa Penn State yliopistossa toimien nyt opettajana.

Sulhasen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. R. Reid, Lancaster ja tri ja Mrs. Walter Hassel, Pequee. Penn Manor High Schoolin jälkeen hän jatkoi opintojaan Penn Sate yliopistossa suorittaen B.A. tutkinnon polttoainetieteissä toimien nyt alansa assistenttina Penn Statessa.

Brittiläisille Neitsytsaarille ja Floridan Disney Worldiin tehdyn häämatkan jälkeen pariskunta on asettunut asumaan State Collegen kaupunkiin Pennsylvaniassa.

Poika, elok. 17, 1988 Mr. ja Mrs. Olavi F. Järvenpääle (Kimberly A. Bouchard), 30 Winthrop St., Athol, MA.

★

Tyttö, elok. 18, 1988 Mr. ja Mrs. Jered L. Niemelälle (Karen S. Olin), King Road, New Ipswich, NH.

★

Tyttö, elok. 22, 1988 Mr. ja Mrs. Thomas Drouinille (Laurie Aalto), 9 Brigham St., Hubbardston, MA.

Hymyä huuleen

- Äiti, sinä olet sitten kummallinen.
- Kuinka niin, Pekka poikani.
- Kun sinä panet minut aina nukkumaan, kun olen hereillä. Ja kun olen nukkumassa, sinä herätät minut.

★

- Päästitkö Missen ulos ennenkuin tulit vuoteeseen?
- Kyllä, takuulla.
- Epäilen, en usko sinua.
- No, mene sitten itse päästämään, ellet usko.

- Matematiikan professori kävi valokuvausliikkeessä ostamassa värifilmiä.
- Myyjä kysyy:
 - 24X36?
 - Se on 864, mutta miksi kysyitte?

★

- Tuletko häihini?
- Kenen kanssa menet naimisiin?
- Sinun kanssasi.
- Tulen varmasti.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

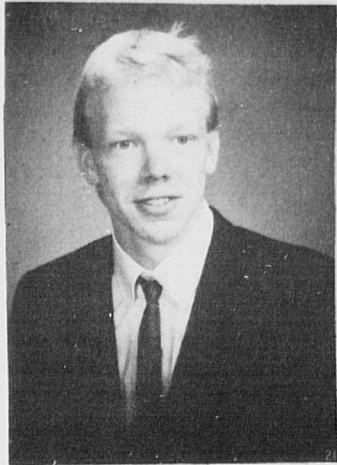
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 17. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Hi Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Kris V. Lucander

WESTMINSTER - Kris V. Lucander, Oakmont High Schoolin tämän vuoden graduaatti, on aloittanut opintonsa Lowelin yliopiston musiikki collegessa. Tähtäimessä on musiikkiopetuksen B.A. tutkinto.

Oakmontissa hän soitti neljä vuotta koulun marssi-, konsertti- ja jazzbandissa ja lauloi lisäksi kuorossa. Kolmena vuonna hän kuului Central District kuoroon ja kahtena vuonna All-State kuoroon. Lisäksi hän esitti miespääosia sekä "Tuhkimossa" että "Sound of Musicissa". Vuonna 1987 hän osallistui Massachusettsin Boys State konferenssiin ja kahdesti hänet valittiin amerikkalaisten opiskelulaisten Who's Who -julkaisuun.

Kris pelasi myös koripalloa ja jalkapalloa (soccer). Kesällä hän soitti kotikaupunkinsa soittokunnassa. Hän soittaa bassoviulua New Directions jazz-kvartetissa.

Hänen vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. Vilho Lucander.

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS AMERICAN INDEPENDENT SOCIETY

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Uutispaloja

HUBBARDSTON - Yli 3,000 ihmisen joukko osallistui lauantaina Hubbardstonin 13. vuotuisen Kenttäpäivän viettoon Ylösen pellolla.

Tätä edeltäneiden 12 Kenttäpäivän sponsorina olivat toimineet Quabbin Regional High Schoolin paikalliset oppilaat ja niiden tulot menivät koulun stipendirahaston hyväksi.

Tänä vuonna Lions klubi ja muut hyväntekeväisyysjärjestöt saivat pystyttää kojunsa maksutta. Kaikilta muilta vaadittiin pystytysmaksu.

Järjestelijät uskoivat hyvän sään olleen syynä osanottajien runsauteen.

Gary Kangas, paikkakuntalainen puunveistäjä, veisteli koko päivän intiaania 6-jalkaiseen vaahterahkoon lasten ja muiden seurattessa toimitusta.

Gary Kangas puisee intiaanin kaiverruspuuhissa.

Kultaisen län Kerho

Suomalaisen Kultaisen län Kerhon syyskauden ensimmäinen kokous pidettiin tiistaina, syysk. 6. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotusten jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Hetken hiljaisuudella muisteltiin Toivo Heiskasta, joka kuoli elok. 8. p:nä. Toivoa ja hänen hanurinsoittoaan tullaan kaipaamaan.

Vieraat, fitchburgilaiset Helga Helander, Martha Asiala ja Elma Kultti saivat sydämellisen vastaanoton.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Andrew Ahlfors kertoi käyneensä vaimonsa kanssa katsomassa Hilja Grönlundia, joka asuu Hillcrest hoitokodissa.

"Happy Birthday" laulettiin kaikkien kesällä syntymäpäiväänsä viettäneiden ja tämän viikon päiväsankareiden kunniaksi: Wesley Paa-janen (syysk. 5); Ellen Tastula ja Alma Duley (syysk. 6) ja Jenny Aaltonen (syysk. 9).

Ethel Anttonen kehoitti kerholaisia osallistumaan Birchwood Manor hoitokodissa pidettäviin kahvijaisiin perjantaina, syysk. 16. p:nä.

Koska Tauno Puhakka ei voi saapua kokouksiin vähään aikaan, Vieno Rantala valittiin hoitamaan hänen tehtäviään väliaikaisesti.

Suurkiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamistaan lahjoituksista: Miriam Orava - \$10.00 kymmenen vuotta sitten kuolleen Toivo Oravan muistolle; Mr. ja Mrs. Wainö Berkiö - \$5.00 Toivo Heiskasen muistolle; Elma Kultti - \$10.00; Alma Duley,

Oiva Rauma ja William Pajunen \$10.00 syntymäpäivien kunniaksi.

Seuraavat kahvipöydän antimet otettiin myös ilolla vastaan: Tyyne Pajunen - kinkkuvoileipiä; Ethel Anttonen - "brownies" ja pipareita; Alma Duley - pikkuleipiä; Henni Lappalainen - kahvia ja kinkkuvoileipiä; Irene Vilakari - pikkuleipiä; Mr. ja Mrs. Lauri Anttila - kinkkuvoileipiä ja kahvileipää ja Martha Kivimäki - kakku.

Ensi viikon kahvikomiteaan valittiin Martta Toropainen, Miriam Orava, Elma Kultti, Henni Lappalainen ja Martha Kivimäki.

Wainö Berkiö aloitti ohjelman hanurisikermällä. Miten mukavaa oli saada kuulla jälleen Wainön soittoa!

Martta Toropainen luki herttaisen runon, mitä seurasi Ethel Anttonen yksinlaulu pianomusiikin tahdissa.

Henni Lappalainen luki jutun fingliskaksi.

Ohjelma päättyi Mr. Nopasen laulun ja yhteislaulutukion merkeissä Mrs. Johnsonin toimesta säestäjänä.

Lopuksi saatiin seurustella ja nauttia kahvista kaikkein herkkuihin.

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomen kielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Tauno Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, syysk. 18 p., klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syysk. 20 p., klo 7:00 ill. aikuisten kuorohartaustaus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Suomen kielinen puhelinhartaustaus kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, syyskuun 16 p., klo 7:00 ill. "Common Bread" nuorten ryhmä vieraillee, antaen ohjelmaa. Tervetuloa!

Sunnuntaina, syyskuun 18 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen Luterilainen tunti WCMX 1000 am. Klo 8:15 aam. Suomen kielinen jumalanpalvelus. Klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten Raamattu tunti. Klo 10:30 Englanninkielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 3:00 ip. Suomen kielinen Naistenliitto kokoontuu. Klo 6:00 ill. Ylimääräinen äänestyskokous. Kaikkia jäseniä pyydetään osallistumaan kokoukseen.

Tiistaina, syyskuun 20 p., klo 7:30 ill. Suomen kielinen naisten kuoro aloittaa harjoitukset.

Troy, NH

Suomalaisessa Lähetyskirkossa, Dort St., on jumalanpalvelus lauantai-iltana, syysk. 17 p., klo 7. Pastori Keijo I. Aho saarnaa ja laulua esittää Ardythe Smith. Kutsumme ystäviä kokoontumaan Pyhän Sanan ääreen.

H.H.

Wanted

Apple packers

Sulin Orchard
885 Fisher Rd.
Fitchburg, MA

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina, syysk. 17. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hi Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

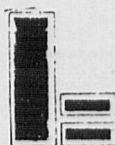
135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Runonlausuntaa Saiman Puistossa

Viiden nuoren Jyväskylän yliopiston opiskelijan muodostama lausuntaryhmä *Kommunikaatio* esiintyi tämän kuun alussa Saiman Puistossa.

Ryhmän jäsenet, neljä tyttöä ja yksi poika, olivat toki kaikki jo aikuisia iältään, joten työttömyys ja pojattelu ei ole oikein asiallista. Toivomme, että virhetikki suodaan anteeksi, sillä esiintyjien nuorekkaan olemuksen ja esiintymistyylin johdosta heitä ei voi olla kutsumatta tytöiksi ja pojiksi.

Tunnin mittaiseen esitykseen oli koottu sekä perinteistä että nykyrunoutta ja se alkoi Finlandia -kirjallisuuspalkinnon voittajan Helvi Härmäläisen runolla *Syntymä*.

Esitys eteni sujuvasti runosta toiseen, usein yhtenä katkeamattomana pätkänä kuvaten ihmiselämää rakkauksineen ja kaikkine koettelemuksineen.

Suurin osa *Kommunikation* esittämistä runoista, Eino

Leinoa, P. Mustapää ja Kan-teletarta lukuunottamatta, oli varmasti suurimmalle osalle yleisöä täysin tuntematonta suomalaista runoutta. Mutta miksi pitäisi aina esittää samoja kaikille tuttuja runoja? Aila Meriluodon ja Marja-Leena Mikkolan tuotanto on sen arvoista, että sitä sopii levittää Suomenkin rajojen ulkopuolelle.

Nuorten eleikäs tulkinta sai usein satiirisen ja omakohtaisen sävytyksen. Eki Vesterisen *Teryleeni* ja S. ja M. Helmisen *Kesämopo* olivat hyvät esimerkit tämän päivän supisuomalaisesta iskelmä- ja maaseutukulttuurista.

Ei ole ihme, että *Kommunikaatio* -ryhmä on saanut runsasta kiitosta esiintyessään kotimaassaan Suomessa. Ryhmä onnistui luomaan hyvän jäsenten keskeisen kontaktin, mikä näytti vetävän yleisönkin mukaan.

jatkuu sivulla 15

Lausuntaryhmä *Kommunikaatio* Saiman Puistossa. Edessä keskellä Tarja Närhi, muut vas. Anne Turpeinen, Mia Halonen, Ina Grönstrand ja Pekka Isotalus.

Kuva: Steve Hiron

Tuomisilla 50-vuotishääpäivä

WESTMINSTER - Eläkkeellä oleva poliisipäällikkö ja rouva Toivo Tuominen viettivät elok. 7. p:nä 50-vuotishääpäiväänsä kotonaan South Streetillä. Rouva Tuominen tyttönimi oli Helmi Hanson ja hän on kotoisin Mt. Iron, Minnesotasta. Pastori Andrew Groop vihki pariskunnan elok. 6. 1938 kotonaan Fitchburgissa.

Tuominen oli Westminsterin poliisipäällikkö vuosina 1946 - 1970. Hän on myös Westminsterin Rotarien perustajajäsen.

Naapurit, ystävät ja sukulaiset osallistuivat merkkipäivän viettoon.

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY or within 10 Days with established credit MINIMUM 150 GALLONS

FULL SERVICE 632 1221

CASH ON DELIVERY 632-1226

24-HOUR BURNER SERVICE Dependability for over 10 YEARS

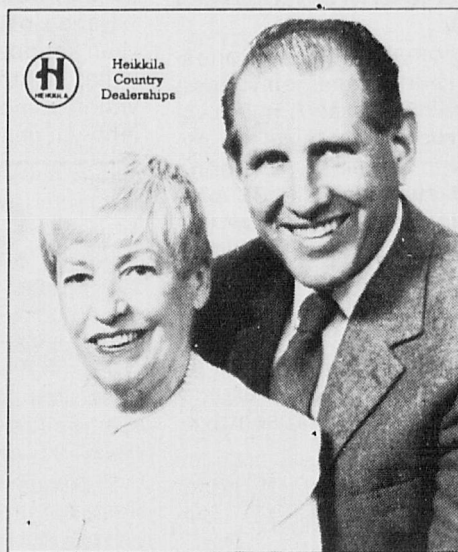
Our 3rd Generation LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash Minimum 150 Gallons 11 Licensed Technicians New Customers Welcomed

Our service area is from North Rutland to Orange

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg 345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg 345-1011

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX 525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

NORTH-END SUBARU/MAZDA

SUBARU

Rte. 13, Lunenburg 582-4911

MAZDA

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg 345-1363

Suomen uutisia

Kun päivittäisen seuraamisen lisäksi otetaan mukaan tiedotusvälineitten lähes päivittäinen seuraaminen, säilyttää sanomalehti edelleen ykkösasemansa. Sitä lukee päivittäin ja lähes päivittäin 90 prosenttia yli 12-vuotiaista suomalaisista. Televisiolle löytyy vastaavasti katsojia 86 prosenttia ja radiolle kuulojia 78 prosenttia.

Uusi Suomi Oy ja Aamulehteä julkaiseva Tampereen Kirjapaino yhdistävät voimansa Aamulehti-yhtymäksi.

Ennen kauppaa Aamuleh-
teen kuului Aamulehden lisäk-
si Pohjalaine-lehti, kuusi pai-
kallislehteä, Tamprint-kirja-
paino, Tampereen Arpateh-
das sekä eräitä muita yhtiöi-

Kaupan yhteydessä vakuumettiin, että kauppa ei vaikuta lehtien toimintaan tai linjaan.

Budjetti esitellään eduskunnalle 13. syyskuuta ja lähetekeskustelu aloitetaan seuraavana päivänä. Uuden aikataulun mukaan eduskunnalla on viikko enemmän aikaa käsitellä budjettia kuin normaalisti.

HELSEINKI

LOS ANGELES 1H 20MIN NONSTOP

SEATTLE 1H 50MIN NONSTOP

NEW YORK 1H 25MIN NONSTOP

MONTREAL 1H 35MIN NONSTOP

OSLO 1H 20MIN NONSTOP

STOCKHOLM 1H 25MIN NONSTOP

GOTHENBERG 1H 35MIN NONSTOP

COPENHAGEN 2H 50MIN NONSTOP

LONDON 3H 25MIN VIA HAMBURG

AMSTERDAM 2H 35MIN NONSTOP

BRUSSELS 4H 15MIN NONSTOP

PARIS 4H 55MIN NONSTOP

LISBON 5H 10MIN NONSTOP

MADRID 4H 10MIN NONSTOP

GENEVA 2H 30MIN NONSTOP

ZURICH 2H 30MIN NONSTOP

MUNICH 3H 50MIN VIA BRUSSELS

MILAN 3H 50MIN VIA COPENHAGEN

ROME 3H 50MIN VIA COPENHAGEN

BERLIN 3H 50MIN VIA COPENHAGEN

BANGKOK 12H 20MIN NONSTOP

SINGAPORE 12H 20MIN NONSTOP

BEIJING 12H 20MIN NONSTOP

TOKYO 12H 20MIN NONSTOP

CAIRO 12H 20MIN NONSTOP

ATHENS 12H 20MIN NONSTOP

ISTANBUL 12H 20MIN NONSTOP

VIENNA 12H 20MIN NONSTOP

PRAGUE 12H 20MIN NONSTOP

WARSAW 12H 20MIN NONSTOP

BUDAPEST 12H 20MIN NONSTOP

MOSCOW 12H 20MIN NONSTOP

LENNGRAD 12H 20MIN NONSTOP

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaîne Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

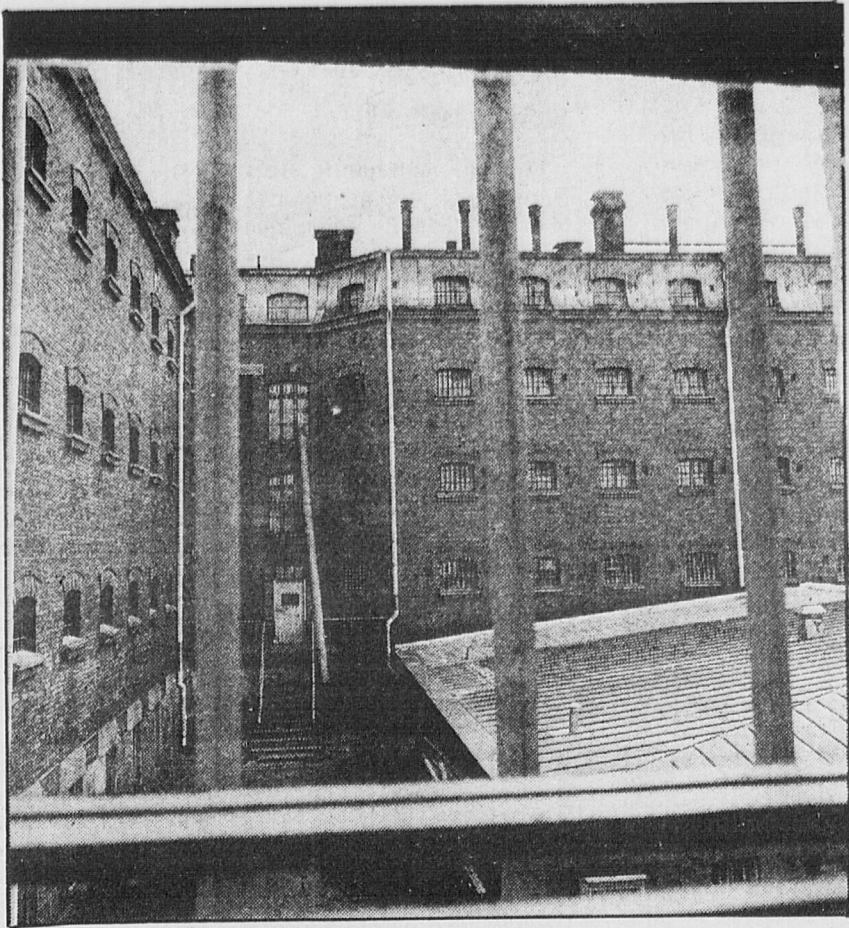
Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Toimikunta pohtii vaihtoehtoa vankeustuomioille

Suomen oikeusministeri asetti äskettäin toimikunnan valmistelevaan yhdyskuntapalvelukokeiluun. Yhdyskuntapalvelulla tarkoitetaan sitä, että syytetty tuomitaan tekemään vapaa-aikanaan palkattua ja valvonnan alaisena määrättyä tuntimäärä yleishyödyllistä työtä.

Yhdyskuntapalvelulla pyritään korvaamaan lyhyitä ehdottomia vankeusrangaistuksia.

Kokeilu liittyy rikoslain uudistamistyöhön, jossa usein, erityisesti vankeutta korvaavien rangaistusmuotojen kehittäminen on tärkeällä sijalla.

Alueellisesti ja ajallisesti rajoitetun yhdyskuntapalvelukokeilun käynnistämistä ovat ehdottaneet vankeinhoitoasian neuvottelukunta ja oikeusministeriön asettama rikoslakiprojekti. Yhdyskuntapalveluun määrääminen edellyttäisi aina tuomitun suostumusta.

Sakolle vaihtoehto?

Kokeilulla pyritään selvittämään uuden rangaistusmuodon vaikutukset ehdottomien vankeusrangaistusten käyttöön ja vankilukuun.

Työn pitäisi olla luonteeltaan yleishyödyllistä ja sen pitäisi soveltua tilapäisen, osin ammattitaidottomamankin henkilön tehtäväksi eikä sillä saisi olla työvoimapolitiittisesti haitallisia vaikutuksia.

Toimikunnan on toimeksianton mukaan selvitettävä myös, voidaanko yhdyskuntapalvelua käyttää sakon muuntorangaistuksena. Nykyään maksamattomat sakot sovitetaan vankilassa.

Toimikunnan on saatava ehdotuksensa valmiiksi ensi vuoden syyskuun loppuun mennessä, jonka jälkeen rikoslakiuudistusta valmisteltaessa voidaan ottaa kantaa siihen, ehdotetaanko yhdyskuntapalvelua tulevaisuudessa pysyväksi osaksi suomalaista rangaistusjärjestelmää.

Finnair lisää konekantaansa

Finnair suunnittelee suurkoneiden ostamista myös yhtiön Euroopan liikenteeseen kasvaneen kysynnän vuoksi.

Toinen syy suurkoneiden hankintaan on se, että uusia vuoroja on vaikea saada jo nyt yliikennöidylle Euroopan kentille.

Vuoteen 1994 ulottuva hankintaohjelma tuo yhtiölle 18 uutta konetta, joihin tarvitaan rahaa 2,5 miljardia markkaa.

Pikku-uutisia

Monacon prinssi tapasi Koiviston

Suomessa yksityisellä vierailulla elokuun lopulla ollut Monaco prinssi **Albert** tapasi myös presidentti **Mauno Koiviston**. Koivisto otti Albertin vastaan presidentin linassaan.

Prinssi Albertin Suomen-vierailun alkuosa sujui autourheilun merkeissä. Prinssi seurasi Jyväskylän suurajaja Autourheilun kansallisen keskusliiton AKK:n puheenjohtajan **Kari O. Sohlbergin** vieraana.

Sen jälkeen prinssi Albert seurueineen kävi pikavierailulla Lapissa, jossa kuninkaallinen seurue oli rajavartiolaitoksen vieraana Ivalossa ja tutustui Lapin lennoston.

Valio hyväksyi tervehdyttämisuunnitelman

Valion hallintoneuvosto on hyväksynyt suunnitelman, jonka mukaan nykyiset 120 itsestä osuusmeijeriä yhdistetään kahdeksaksi aluemeijeriksi.

Mitään tarkkaa aikataulua ei hallintoneuvosto kuitenkaan antanut.

Uudistus merkitsisi useiden satojen työpaikkojen vähentymistä. Valio perustelee uudistussuunnitelmaansa kustannussäästöillä ja maidon määrän vähentämisellä.

Samalla Valio lupaa uudistuksella maidontuotajille maitotilin kasvua.

Valion mukaan noin puolet osuusmeijereistä poistuu helposti, koska maito nykyisin kulkee niiden ohi suurempien tuotantolaitoksiin.

Kommunistien talousseikkailut 35 miljoonaa

Viime keväänä julkisuuteen tulleet Suomen kommunistisen puolueen talousseikkailut ja -sotkut ovat maksaneet puolueelle 35 miljoonaa markkaa.

Summan ilmoitti pääpuolueen puheenjohtaja Jarmo Wahlström. Arvio perustuu talousmiesten kesän aikana tekemiin selvityksiin.

Puolueella on vielä pieniä toiveita saada konkurssiyhtiöihin sijoitettuja varoja takaisin, jolloin tappioiden määrä laskisi alle 35 miljoonan.

Tappioiden takia puolue on joutunut supistamaan menojaan ja irtisanomaan työntekijöitään.

Finnair osakkaaksi espanjalaisyhtiöön

Finnair aikoo hankkia itselleen 25 prosentin osakkuuden espanjalaisesta tilauslento-yhtiöstä Lineas Aereas Canariakasta. Rahallisesti kaupan arvo on noin 20 miljoonaa markkaa.

Kaupalla Finnair pyrkii vahvistamaan asemiaan Espanjan suurilla tilauslentomarkkinoilla sekä saamaan LAC:n kaluston huoltotöitä Suomeen.

Kanarian saaret ovat Finnairin tärkein tilauslentokohde minne tehdään vuosittain 750 lentoa.

Espanjalaiset viranomaiset ovat esittäneet, että nykyistä suurempi osuus lennoista tulisi tehdä espanjalaisen yhtiön koneilla.

Vakautuksesta sopimus

Hallitus pääsi työmarkkinajärjestöjen kanssa sopimukseen ns. vakautusratkaisusta.

Ratkaisussa päätettiin suositella ammattiliitoille ja työnantajajärjestöille pieniä palkankorotuksia.

Hallitus lupasi puolestaan keventää verotusta kaikkiaan neljällä miljardilla markalla sekä pitää valtion maksut ja välilliset verot kurissa. Vakautusratkaisulla pyritään pitämään inflaatio alle neljän prosentin.

Vakautussopimuksen yhdistetyllä palkka- ja veroratkaisulla uskotaan palkansääjien reaalityöjen kasvavan ensi vuonna 2,5 prosenttia.

RUNONLAUSUNTAA ... jatkoa sivulta 13

Heillä näytti olevan taitoa osata analysoida niin perinteistä kuin uudempaakin runoutta tavalla, mikä sai yleisön kuuntelemaan ja seuraamaan mielenkiinnolla.

Yleisö antoi nuorille erittäin lämpimän vastaanoton. Oli mukava kuulla jotain tavallisuudesta poikkeavaa, varsinkin näin reippaan ja eloisan joukon esittämänä.

Kaikki ryhmän jäsenet opiskelevat puheviestintää Jyväskylän yliopistossa ja lausunta kuuluu heidän opintoihinsa.

Kolme on kotoisin Etelä-Suomesta, Ina Grönstrand ja Mirja (Mia) Halonen Espoosta ja Anne Turpeinen Helsingistä. Neljäs tyttö Tarja Närhi on kotoisin Savosta ja ainoa mies-sukupuolen edustaja Pekka Isotalus on Pohjanmaan poika.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$525 • SEATTLE \$625

LOS ANGELES \$725 • MONTREAL \$645*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Nenä meni perheriidassa

Tyttöystävä puraisi poika-kaveriltaan palasen nenää riidan päätteeksi Bilbaossa, Punaisen Ristin viranomaiset kertoivat. Tyttö puraisi irti mieheltä nenäpäätä.

- Olimme aika lailla hämmästyksissämme, sanoi viranomainen. - Varsinkin sitten, kun mies kertoi, miten kaikki tapahtui.

Ruotsalainen Iranin ja Irakin välittäjäksi

Ruotsin YK-suurlähettiläs **Jan Eliasson** on nimitetty välittäjäksi Irakin ja Iranin Genevessä jumiutuneisiin rauhanneuvotteluihin.

Eliasson, 47, toimi yhdessä **Olof Palmén** kanssa, kun tämä nimitettiin välittäjäksi Iranin ja Irakin väliseen sotaan. Hän on tehnyt vuosien 1980 ja 1986 välillä kaikkiaan kuusi matkaa sekä Bagdadiin että Teheraniin.

Eliasson totesi olevansa kiitollinen nimityksestään, mutta arvioi neuvottelujen loppuunsaattamisen olevan hankalaa.

Pinochet etsii turvapaikkaa

Chilen presidentti **Augusto Pinochet** on englantilaisen Observer-lehden mukaan määrännyt rakennettavaksi itselleen turvapaikan kaukaiselle Robinson Crusoen saarelle.

Sotilasjuntalle mahdollisesti muodostuvan kansanäänestyksen lähestyessä sanotaan aina epäluuloisen Pinochetin haluavan varmistua, että hänellä on paikka, johon paeta.

Siihen Robinson Crusoen saaren pitäisi sopia oikein hyvin. Se sijaitsee Tyynessä valtameressä tunnin lento-matkan päässä suoraan Santiagosta länteen.

Romaanisankarin nimen saari on saanut siksi, että naapurisaarella asusteli viime vuosisadalla skottilainen merimies, jota **Daniel Defoe** piti mallinaan luodessaan Crusoen hahmon.

Valintaan on saattanut vaikuttaa myös se, että näiltä saarilta eivät hummerit ole koskaan päässeet loppumaan, vaikka paljon muusta onkin vielä puutetta. Saaren nykyiset 600 asukasta saavat elää mm. ilman sähköä.

SI vetoaa YK:n puolesta

Sosialistinen internationaali pitää erittäin tärkeänä, että YK:n jäsenvaltiot tukevat maailmanjärjestöä sekä poliittisesti että taloudellisesti, jotta YK voisi edistää kestävästä rauhaa, demokratiaa ja kehitystä. Äskettäin antamassaan julkilausumassa SI kehottaa kaikkia YK:n jäseniä huolehtimaan jäsenmaksujensa hoidosta sovittelu- ja rauhan-turvatoiminnan jatkumisen varmistamiseksi.

Puheenjohtaja **Willy Brandt** ja varapuheenjohtaja **Kalevi Sorsan** allekirjoittamassa julkilausumassa tuodaan julki tyytyväisyys useiden alueellisten konfliktien kohdalla tapahtuneesta myönteisestä kehityksestä.

SI vetoaa Neuvostoliittoon, jotta se jatkaisi joukojensa vetäytämistä Genevessä tehtyjen sopimusten mukaisesti ja muihin valtioihin, jotta ne pidättäytyvät mm. aseiden toimittamisesta. SI katsoo myös, että Afganistanin eri voimaryhmittymien tulisi vakavasti pyrkiä muodostamaan mahdollisimman laajapohjainen yhteishallitus.

Kamputsean kysymyksen ratkaisemisen kannalta internationaali pitää tärkeänä Vietnamin joukkojen pikaista poistamista maasta samoin kuin Keski-Amerikan kohdalla sitä, että Yhdysvallat pidättäytyy sekaantumasta alueen sisäisiin asioihin.

SI kehottaa Persianlahden sekä eteläisen Afrikan konfliktien osapuolia neuvottelemaan tosissaan rauhasta. Namibian itsenäistymissuunnitelman toteuttamisen alulle panoa mahdollisimman pian SI toivoo niin ikään.

Kirahvit tien tukkona

NAIROBI Kenia - Villieläimet aiheuttavat liikennepuhkia Kenian koillisosassa sijaitsevassa Moyalen kaupungissa. Kirahvit ovat aiheuttaneet useita liikenneonnettomuuksia kaupunkiin johtavilla teillä, Kenya Times -lehti kertoi äskettäin.

Villieläimet ovat lisääntyneet nopeasti alueella. Isot antiloopit ovat pariin otteeseen tehneet 'hyökkäyksen' Moyaleen ja tukkineet tiet täysin.

Solzhenitsyn neuvosto-komiteaan

Kirjailija **Aleksandr Solzhenitsyn** on kutsuttu jäseneksi epäviralliseen neuvostoliittolaiseen komiteaan, joka suunnittelee muistomerkinnä pöytäkirjoista Stalinin vainojen uhreille.

Komitean edustaja historioitsija **Aleksandr Vaisberg** kertoi, että Solzhenitsynille oli lähetetty sähköitse pyyntö osallistua komitean työhön. Sähke oli kuitenkin palautettu Yhdysvalloista merkinnällä "Osoite epätarkka."

Solzhenitsyn tuomittiin sodan jälkeen työleirille, ja hän on useissa teoksissaan kuvannut Stalinin vainojen uhrien kohtaloita.

Muistomerkinnä pystyttämistä Stalinin vainojen uhreille ehdotti puolijohtaja **Mihail Gorbatshev** puhuessaan puoluekonferenssissa heinäkuussa.

Vaisbergin lisäksi komiteaan kuuluvat mm. fyysikko **Andrei Saharov** ja kirjailijat **Jevgeni Jevtushenko**, **Mihail Shatrov** ja **Anatoli Rybakov** sekä historioitsija **Roy Medvedev** ja Moskovan puoluejohtajan tehtävästä syrjäytetty **Boris Jeltsin**.

Neuvostokaviaaria salaa Ranskaan

Ranskan tulliviranomaiset ovat ilmoittaneet paljastaneensa renkaan, joka on salakuljettanut Ranskaan suuria määriä neuvostoliittolaista kaviaaria.

Salakuljettajina toimivat ennen kaikkea keski-ikäiset puolalaiset, jotka haluavat ulkomaanvaluuttaa. Ranskan tulli on takavarikoinut neljänä viime kuukautena yli 100 kiloa (yli 200 paunaa) kaviaaria.

Puolan mustassa pörssissä kilo kaviaaria maksaa noin 1,100 markkaa. Eräs pariislainen elintarvikekauppa myy Beluga-kaviaaria noin 1,500 dollaria kilo.

Kaviaari vähenee maailmanmarkkinoilta, sillä sitä tuottavien sampien määrä on huolestuttavasti vähentynyt Volgan alajuoksulta ja Kaspianmerestä.

Neuvostolehtien mukaan Volgassa kutevista sampinaaraista 60 prosenttia sairastaa lihaskudosten rappiota, ja lentokoneesta voi havaita kuolleita sampiparvia. Lehdet syyttävät, että Volgan alajuoksun teollisuuslaitokset ja Kaspianmeren öljynporaus ovat pilanneet vedet.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA